

304007

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 3. } డిన్న పట్టణము 1917 సం॥ జనవరి నెల 5 వ తేది శుక్ర వారము } No. 232
నంపుటము. 3. } న శ నా మ సం వ త్స ర పు ష్య మా స శు క్ల ద్వా ద శి ౧౨. } సంచిక ౨౩౨

మంచిసమయము! వేసవేలు ఖర్చుపడినది!! వెనుక కొరకవు!!!
2 పంచలు కొనువారికి ఆర్థికాభివృద్ధిని కోర్చుని
కోడంద్రపలాపము అను గ్రంథముకంటే ఇనాము.

మేలైన బహుళ పట్టుపంచలు

అనేకపంచలు ఖర్చుపడినందున
ప్రస్తుతము భగలు తగ్గించియున్నాము.
వాచకులారా! శృంగారమున్న
నాగరికతయన్న గల మేలైన అసల్
పట్టుపంచలు పండుగదినముల ఆనంద
మకొరకు తెప్పించి విక్రయించుచు
న్నాము. ఇందులో ఎరుపు, పచ్చ,
ఆకుపచ్చ, రోజా, మేఘ వర్షం,

ఇత్యాది రంగులు గలవి. క్లాసువియమైనవి, త్వరపడు.
రక్తయాగనిడివిన్ని 2½ మాత్ర పెడల్పుగల పట్టుపంచ 1-కి 2.0-0
బహుళములు బలరు చొక్కము 2 మాత్రలు ... 1.6-0
3 చొక్కములు తెప్పించుకొను పాన్ లెన్ షేనా ఇనాము.
అన్నిటికి బోర్డేజీ ప్రైస్ గు.
(586) చిరునామా:- రాజులట్టె కంపెనీ,
8, కందప్ప మొదలి వీధి, తిరుపతి క్షేత్రేణి నగరాను.

శ్రేష్ఠమైన నవరత్నములు.

శ్రేష్ఠమైన నవరత్నములను సరసముగా కొనుటకు సరి
యైన బోటు ఇదియే. (681)
లెన్ గాఫ్ ఆడను } పురుషోత్తమదాస్ హారిలాల్,
"OPAL" } 86 నైవస్ప మాయకవీధి,
బీచల్ } సాహుకారుపేట, మద్రాసు.

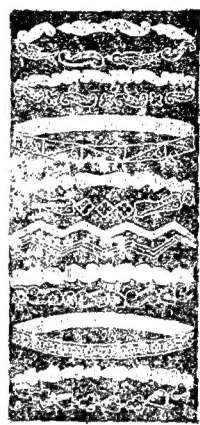
మెట్టుగము న స్వము.
ప్రపంచమునందు 70 సంవత్సరములుగా ప్రసిద్ధి చెంది
నది. 12 తులములు 8 అంశాలు 2½ తులములు 1 రూ పోస్టేజీకో
సహా. ఆర్. కే. గారి సువాసనవ్యయము 3 బుధు ఆ. 12
(682) పోస్టాఫీసు నెం 140 మద్రాసు.

శేషాళదేశపు కస్తూరి, మంచిది తులము 1-కి ...	80-0-0
కుంకుమ పువ్వు తులము 1-కి ...	20-0
గోరోజాము, మంచిది " ...	7-0-0
పచ్చకర్పూరం " ...	200
అగపచ్చికానా, లేక జాన్న " ...	8-8-0
అమృతాంజనం డిపో, బాంబాయి, లండన్ మద్రాసు.	

ఉమ్మడి-రామయ్యశెట్టి,
గురుసామి శెట్టి కంపెనీ, మరాఠు వర్తకులు.
25, చై నాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.
తంతివిలాసము: "ఉమ్మడియార్" మద్రాసు.

ఈపట్టుములలో కనుపరచినట్టి
అనేక విధములైన గాజులునమ్మక
ముగా నవరత్నములగా మతోత్తయ
చేయబడి యున్నవి. వలయువారు
మాకు వ్రాసిన గాజులరకములన్న
అందులకు వజూరీల విషయముల
క్యాటలాగుల పంపబడును.

ఇంకా మావద్ద బంగారు కల్ల
తోడాల, గెట్టితోడాలు, గెట్టిశిలు
ఉంగరములు, రాళ్ళ పుంగరములు
దాలర్లు, గడియారపు గోలుములు,
కానుల కేర్లు, పెండింగలు అనేక
విధములైన వెండికాగిత సామానాలు నోనరున యున్నవి.
నాణ్యమైన వజులూచియ్యవలెను. 598

ఆందమైన 1917 క్యాలండరు

సుందరమైన నూతన సంవత్సరపు క్యాలండరు.

జనవరి 31-తేది లోపు నొకసారిగ నాలుగు రూ॥ల విలువగల మామంగుల గొనువారలకు
ఒక క్యాలండరు ఉచితముగ పంపబడును.

పోస్టుఖర్చులకై అనాచీటిని పంపనలయును.

ఒక క్యాలండరు వెల వి. పి. సహా 0-4-0, 2-కి 0-7-0, 8-కి 0-9-0, 6-కి 1-0-0, 12-కి 1-12-0.
యధమువలన క్యాలండరులు కొద్ది ప్రతులు ముద్రింపబడినవి. దరఖాస్తులను వెంటనే పంపుకొనవలయును.

తామరలైలము.	పండ్లపాడి.	మోహినీలైలము.
డబ్బీ 1-కి 0-4-0.	డబ్బీ 1-కి 0-2-0.	సీసా 1-కి 0-12-0

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధామృతము
చక్కని డబ్బీకో రూ. 0-8-0; డబ్బీకో 1-కి రూ. 5-0-0
పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము. అనేకచోట్లలో విక్రయింపబడును.

అమృతాంజనం డిపో,
109, ప్రేరిరోడ్డు, బొంబాయి. 6, తంబు శెట్టి వీధి, మద్రాసు.

చిన్న పురుగులు

పెద్ద పెద్ద బట్టతలను జేయును.

మందు, బోడి యగులు, పెద్దగుర్రములు,
పుర్రెపై జిల, అన్నియు చుండుపురుగుల నలన
గలుగును.

పాతకులారా! ఈ పురుగులకై కెయింపుకట్టె,
: థి విరామములేక మీకు దనిచేసినచో
మీ మీ గృహములలోని కేక్ కోల్లెట్ల
బంగారుతో నింపుడి ఖండిండును.

తీరిక లేక పనిచేయుచుండు ఈయగు
పురుగునకు, అతివ్యాధి ప్రేయి శరణింపిన
తేనెటీగ సహకారిగా సంపాదించబడును.

మందు ఆరంభమయిన వెంటనే నిరో
ధక నిర్బంధద్రవ్యముల నుపయోగింపక
ఉపేక్షించిన అచిరకాలముననే బట్టతల
వారితో సహాధ్యాయి గాకలసికమ్మిను.

కావున నిట్టి పరమశక్తిపురక

"కామినియా నూనె"

సహాయమున సంహరింపును. మందుకు బోగొట్టును.
కెండ్లుకలను చాలనివ్వను. పుర్రెమందుకు బోగొట్టును.
కలకట్టుకు పరిమళ గుంధద్రవ్యము.

ఈతీతిని నకలు నూనెలను తయారు చేయువారి మోస
మున పడకును.

వెల బుడ్డి 1-కి రూ. 1-0-0-0	వి. పి. ను. 0-4-0
" 8-కి రూ. 2-10-0	వి. పి. ను. 0-7-0

ఉచితము.

ఈ ముగుణముల దుజువుపరచుటయి, అర్థజాతీటి
పంపుకొనువారికెల్ల ఒకసారి వాడుకొనుటకు సరిపోవునంత
మానె గల సీసా ఉచితముగ పంపబడును.

పోలు ఏజెంట్లు:-
అంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ,
నెం 155, జామ్నామసేదు వీధి, బొంబాయి.

180 పుటల పుస్తకము ఉచితము
అంగ్లోమును కాశ్మీరినుఖమున పొందుట స్వాభావిక
మైన కొన్ని విధులను అనుసరించుట వలననే కల్లునున్నది
ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము అంగ్లోమూర్తమును కలుగజేసి
శరీరసౌఖ్యమును దృఢగాత్రమును అయ్యున్నదిని ఇప్పించు
ను. ఈపుస్తకము ఇనాముగా నీయబడును. పోస్టు చార్జి
యొ మేమే భరించుపెడము. వెంటనే వ్రాయును
219 వైద్యశాస్త్ర మణిశేఖర్ గోవిందజీ,
అశ్వికవిగ్రహ భావధారయం 156, బ్రాడ్యే, మద్రాసు.

ఉచితము! ఉచితము!!
మానవ గడియారము
దానిని బాగుచేయుట ఏలాగు?
144 పుటలుగల వైద్యగ్రంథమును చదువుటవలన
మానవ గడియారమును 8 పేరుచేయుటకు నేర్చుకొన
వచ్చును. క్రయము లేదు. తపాలాఖర్చు లేదు.
రాజవైద్య నారాయణజీ కేశకశీ,
183 20, చినాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

మన దేశపు రయతుల స్థితి.

(1)

జీసెబరు నెల ఆర్యులక యు మూస పత్రికయందు ప్ర. హనుమతి రావు పంతులుగా రిల్లు వ్రాయుచున్నాడు:—

భారతదేశమును వివక్షితులగుచున్నది గల యేమనఁజూ నికంగాని నీక పొందగాదేశపు కయినుల స్థితిగతులగుచ్చి చక్కగఁ బరిశీలించివచ్చును వారిచక్ర మెంత సకలముగ నుండ నో లోచకకాదు. ప్రై యాక్షులకు మనదేశ మెటు చూచునను చట్టమైన యదవులచేను, నానావిధ కృతులతాగు బాధలనుకట్టి కరుణదీయబులుగఁ గనుపట్టు ముందరముల చేసిను, పాక్షాధికములైన సహాయులచేతిను, బహువిధ భాగులకములకు భవిష్యత్తుచేతిను, ఒప్పియుండి యగ్య దేశముల పాలిటికి కష్టములతో తోచుచుండిను, పాధా రణముగ మన దేశమునందు కొంతకాలము నివసించి, భూభ్యర సాయమే ముఖ్యశాసనాధికముగఁ గల మనతోఁ గలసిమెలసి నిజస్థితిగతులగునను చూచుచున్నట్లు, మొదట ద్వ్యమాత్రమునఁ గనులఁ జేకరించేసి పైఁదన భాగ్యదేశత నిమేషమాత్రమున తేనచ్చవా కాగమును వహించి దెగ్గడిలఁజేయుననుట సామాన్య గాను, మతియు మనదేశము నితరవాగకదేశ సంపద్య భవములతోఁ దులయాచివచ్చును దోమ పాగుములకుఁ గల యంతర వేషమున గాభ్యధర్మగులగు నోకేలు, తిలకు, జెసాంటు మొదలగు దేశభక్తులు ముమ్మాట రొక్కచెప్పి యుండుట వచ్చుగాను.

మనకు వ్యవసాయమే ముఖ్య జీవనోపాయము. అసహించ పొందువుల సాధ్యమగునను ముఖ్య భావమునేద్యము. నేద్యముదప్పు మన కేదివచ్చె యితరద్యము గారి చేతిపనులుగారి అంతఃగ దెలియవు. తెలిసియున్న ను వారి నిష్పత్తి సహిష్ణుతలగు ననుచుండి కొంచెము శ్రమచే నధిక ఫలము సంపాదించుట ప్రకృతి కృపానము నాస్తి. ఇట్టియంద్య ము నెదరబ ధానోదయము నాపాదంపఁ జేసి దేశమును ముండునను కేల ముగని ముందలఁగలలోనేమి, రాష్ట్రసభ లలోనేమి, వేదములలోనేమి వాద్య మును నంతయు వ్యయ పుక మాకు మాకు నునుచుండువా లేమో నెక్కువ గలదు; కాని నమముగట్టికొని వాద్యముగ మాఁకెనవారల సంఖ్య మాత్ర మంతకువ కనున్నమై యున్నది. ఉత్సాహభరితులు దరిద్రులును, భవనములు నిరుత్సాహములును, భీరువులునై యున్నాను. 'అనుభవనేద్యములకు విద్య బువ న్యాసములచేఁ బట్టుకనునా' ముఖ్యకర్తలకు పాలకులు నైత మిగొఱచెల దపంపఁ దగు నన్నాచుములు సేయక నిరాదరణబుధిమై నానుచుండుట మనకుదృష్ట చూశ్యమనదగు. ఇంఘాం ను, బస్మిను, ప్రాశస్తి, జపానుమున్ను ర దేశములు, పాలకుల సాహాయ్యముచేరనే కనా యాదులేని సంపదలచేఁ బొంది

పోవుమెప్పువహించగలిగినది. పాలకులకీయునాగబుధి మన యెవఁ గల్గునందాక మన కేదిద్యమును పట్టునవననుట మాన దృష్టిగలవారి దృఢాభిప్రాయము. కావున నవగ్యకతికులకును మనకు భూభ్యరసాయమే శాస్త్రము. వ్యవసాయమునకంటె నుత్పన్నమైన శీకనోపాయము మఱియొందు లేదు. నిజమే. అయిననాని నభివృద్ధికికేగల విద్యాబుధులును సగుసాయ ములను సహాయం దుండిచో కనా!

నకము.

కేల వ్యవసాయమునే శీవనాధారముగ నమ్మియుండి యు కేదా, జన్మిలిగా, న్యూజీలాండు, ఆమెరికాసం యుక్త రాష్ట్రములు మొదలగు దేశములు మనకంటె సెంత యున్నదేశలో నుండఁ గలిగిలో చూచుచు. కాఁనమేమి? వారి లోకజీవెండు సంస్కరములు నన్ను నాకనోయినను సం క్రాంతియొనఁ దోవ్వను బాలింపజేసి నీటిసాయగల సమతులను వారిపాలకు లగుచున్నాడు. మనతో అభివృద్ధులు చాల నుట్టుకునెక్కువ. తిరిగిబట్టి నన్నులు నచ్చెనేని మనము కుచే రులకే. అటుగానిచో మనమనఁగఁ గుక్కొల్లువు. మనదేశ ములోని కొన్ని కొన్ని ప్రాంతములకుఁ గుక్కొల్లువు. మనదేశ ములోని గుఱియుచున్నను విశేషఫలము నొనఁగఁగల ఉత్తి నుభూములగుల ముఖ్యప్రదేశములయందు నలుమగ నొక్కొక్కప్పుడు వాదలు గాకదే పోవుటయు, నభివృద్ధి అభివృద్ధి ముగ నమృదుండుటయు నందుచే నునము తెలికి యాకి జేసదేశత కక్షాక్షునీయులకు సామ్రుల నుగుచుండుటయు నెవరికెదెలియని విషయము? ఇట్టి మందలచి న్ననుగ న్న దేశత క్షాటమునకుఁ బ్రతినిధానములగు నీటిసాయకల సమతుల (Irrigation works) జేయుటకు దోవనమువారి ముఖ్య కర్తవ్యములలో నొకటి.

అనాగరకత.

మన దేశమునందలిరయతులు ప్రాయముగ విద్యాగం ధము నెఱుంగని యనాగరకులై యున్నాను. వీరి పరిశ్రమము నకు నన్న మెంతమానకకమా ప్రకృతినిహాయము సంలియ నూశక్యకగుని చెప్పవచ్చు. భూమిని మతింత సావనశముగఁ జేసికొనుటకు నవగ్యానపరణియను లగు నభినవగతులను యం ద్రాద్యపకరణములను వీరెఱుంగు. తమపూర్వుల పద్ధతుల కంటె వేఱులేదను విచ్చివలంతులేఁ గ్రాస్త్రకొస్త్ర పద్ధతుల సంకీర్తింప నొల్లక వెళ్ళిగొట్టెలకలెనొకచేదారింబడి పోవుచు న్నాను. సుందరిస్తులను యెరువును యేర్పునుకొను నంతటి తెలివి లేకుండునను వీరికి లేవు.

దుర్భిక్షికి గారణములు.

ఇట్టి మనయుగుల మోక్షమును మొదలంటఁ గాల్చివై చి దేశము మధ్యపరగల సమసాయములగున్నా చర్చియుట కు ముందు వర్తమానదుర్భిక్షికి గారణము లెన్నియో యిందుక విచారింపిచూడము. నాకుఁ దోచుకొంతయుట్లు (1) విద్యా విహీనత (2) సాధ్యణముగ విద్యానంతులు నేర్వము నొక హీనవృత్తిగ భావించుచుండుట (3) పాలకులుతేగిన శ్రద్ధపు చ్యుకొనమి.

ప్రాధెసరు రామమూర్తి నాయడు

ఆంధ్రుల విజ్ఞాపన "ఆంధ్రపత్రికా సంపాదకునకు"

I

ఆయా, ఆంధ్రమాత యనుంగువులకు దగు కలియుగభీముడు, లోకమాన్య కోడి రామమూర్తి నాయడుగారు తమ నిరుప మాన వ్యామోహ ప్రదగ్ధముల నికమీద విరమించ తలంచి నట్లు పత్రికాముఖమున దెలియుచున్నది. నడివయస్సులో నున్న వీరింకను కొంతకాలము ప్రదగ్ధముల జేసి భారతీయు లను కొలకతి నావళియను ప్రవేశపెట్టి సమకాల్యుల తమ యంతటివారినిగ జేయుట వారివిధి. కాని ఆంధ్రులైన వీరు చెన్నపురిలో విక్రాంతివీరికొనుట కేల మనన్యాయము. నాయ డు గారు తమ ఆఖరు దిగ్విజయమున ప్రతి ఆంధ్రపట్టణమును దర్శించి ఆంధ్రసోదరుల యభినందనముల స్వీకరించి, వారి నాశీర్వదించి తరువాత విక్రాంతివీరికొనుట న్నాయము. గూఢూరుపురవాసి.

II

ఆయా, ప్రాధెసరు రామమూర్తిగారు చెన్నపురిలోనే తమ ప్రదగ్ధములను కుదముట్టించి హాయిగ విక్రాంతి దీసికొను నట్లు తెలియుచున్నది. మా బోటి యాంధ్రు లెందరో ఆంధ్రులగు వీరి యగ్భుత ప్రదగ్ధముల నింతవఱకు జూచి యుండలేదు. బరంపురం, తెక్కెలి మున్ను గు ప్రదేశముల నుండువారము చెన్నపురికివచ్చుట ములభసాభ్యు కాదు. మతియు నిరుపేద లగు నాంధ్ర సోదరులు చెన్నపురికి వచ్చి చూచుటకలలోని వాస్త. కాన ప్రాధెసరు గారు ఆంధ్రదేశమునకు మా ప్రాంతము లకు వచ్చి వారియగ్భుతములను జూపించి ఆనల వారు విక్రాంతి దీసికొందురు గాక యని కోరుచున్నాము. బ్రహ్మపురవాసి.

III

ఆయా, అభినవ భారత భీమసేనవీరుదాంకితు లగు ప్రాధె సరు కోడి రామమూర్తి నాయడుగారు ఆంధ్రదేశమునకు జగ ద్విఖ్యాతిని గడించినారు. హిందూదేశము దంతటను ఆంధ్రుల పగాక్రమమును చాటి, మనజాతీయ నాయకులలో ఉచిత స్థానమును నాయకుగా లంకరించుచున్నాడు. అట్టిసహృద భావుడు చెన్నపురిలో తన ప్రదగ్ధములు పూర్తియైనతరు వాత విక్రాంతి పుచ్చుకొను ననువాస్త ఆంధ్రదేశమునకు, నుచో విహదయును కలిగించినది. ఎవరు ఆంధ్ర మాత కీర్తిని ఆసేతుహిమారల వ్యంతము చాటెనో ఆ పుత్రరన్న ము! తన కదపటి ప్రదగ్ధములను ఆంధ్రదేశమును జూపి ఆంధ్రుల ధన్యవాదములను పొంది విక్రాంతిని బుచ్చుకొనుట న్నాయముకాని అవకాశం యగు చెన్నపురిలోనే ఆపివేయు ట ఆన్యాయము. కాబట్టి ఓ! ఆంధ్రపుత్రత్వమా నెఱుఘు మొదలు బరంపురమునకును, కదప మొదలు కర్నూలునకును మీరు కొన్నిమాసములు సుందరించకపోతిరేని లక్షలకొలది మీ సోదరుల కాశాధంగమును జేసినవా నగుదురు. మీకు ధనము విశేషము లభింపనిమాట నిజమే కాని మీరు మీ ఆంధ్ర సోదరుల అశీర్వాదములను బడయుటకయినను ఈ సంచారము నకు బూని మమ్ము కృతార్థులమగు జేయుడు. దత్తమండలముల ఆంధ్రుడు.

కావలెను.

16 సం॥ ల వయసు గల విద్యావతి యగు నైశ్యలితంతు కన్యకు వివాహ నూపలుకు నైశ్య వరుడు కావలెను. ఫితిగతులు తెలుపుచు యాక్రింది చిరునామాకు వ్రాసిన వివరములు తెలియగలవు. హిందూ సంఘసంస్కరణ సభ, ఏలూరు.

ఆత్మజ్ఞానా.

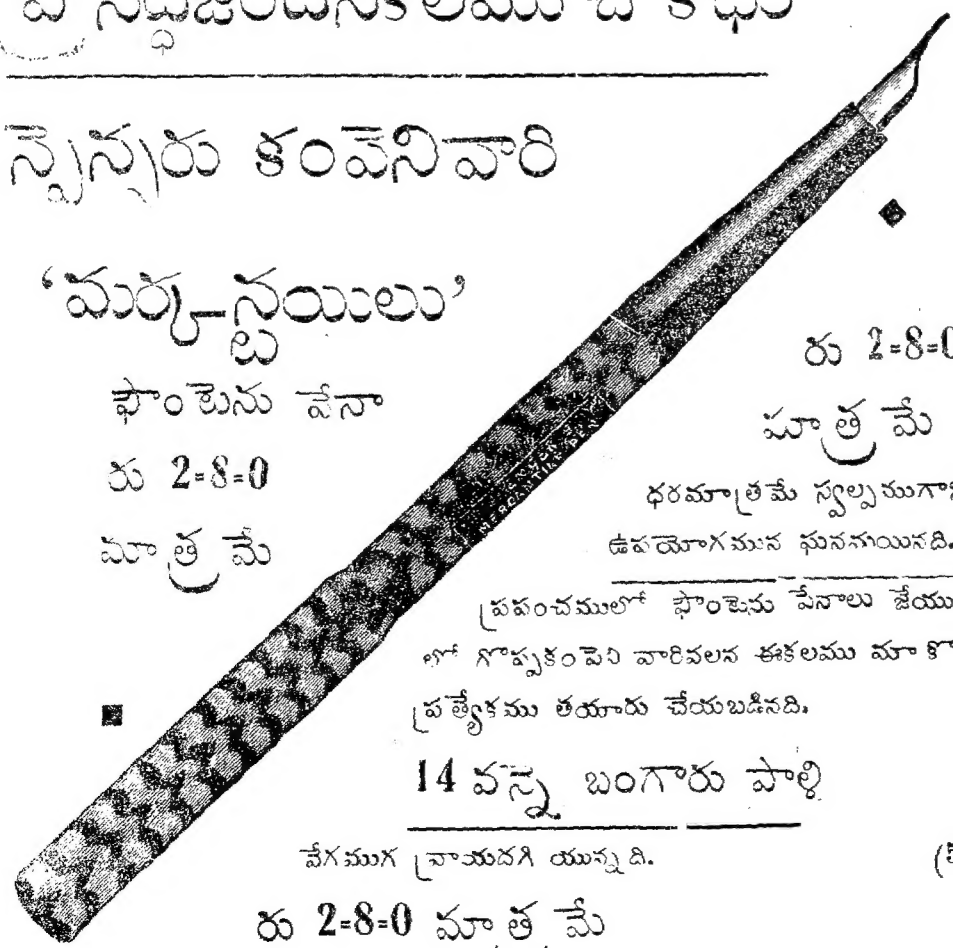
శరీరమును విడిచినతరువాత ఆత్మస్థితి. దయ్యముల సద్భావమును గుఱించిన కాశ్మీయ చర్చ గ్రంథకర్త:- పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. ఏ. చిన్నపైజా చక్కనిగ్రంథము వెల రు. 0-8-0. మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, పోస్టుబాక్సు 212, మదరాసు.

ప నిద్దిజెందినకలము చెకధర

స్వెన్నరు కంపెనివారి

'మర్క్-స్టయిలు'

ఫాంటెను వేనా రు 2-8-0 మాత్రమే

రు 2-8-0

మాత్రమే

ధరమాత్రమే స్వల్పముగాని ఉపయోగమున ఘననయినది.

ప్రపంచములో ఫాంటెను వేనాలు జేయువారి లో గొప్పకంపెని వారివలన ఈకలము మా కొరకు ప్రత్యేకము తయారు చేయబడినది.

14 వన్న బంగారు పాల్చి

వేగముగ వ్రాయుదగి యున్నది.

(555)

రు 2-8-0 మాత్రమే

స్వెన్నరు కంపెని లిమిటెడ్, మదరాసు.

స్థిమరుల కాకపోకలు—రేపు చేసిన స్థిమరు

స్థిమరు	ఏజంట్లు	ఎక్కువనుండి ఎక్కువకు వచ్చినది	ఎక్కువనుండి ఎక్కువకు వచ్చినది	ఎక్కువనుండి ఎక్కువకు వచ్చినది
మాక్సిమల్	గార్డన్	కోస్టు	లండన్	—
కాబింబా	—	న్యూయార్క్	గంగూను	—
టిప్టా	బిస్మిల్	సింగపూర్	సింగపూర్	5-వ
కోయూల్	గార్డన్	లివర్ పూల్	కలకత్తా	5-వ

రావలసిన స్థిమరు

స్థిమరు	ఏజంట్లు	ఎక్కువనుండి ఎక్కువకు వచ్చినది	ఎక్కువనుండి ఎక్కువకు వచ్చినది	ఎక్కువనుండి ఎక్కువకు వచ్చినది
కేంబ్రిజ్	గార్డన్	లండన్	కలకత్తా	6-వ

వాతావరణ స్థితి

1917 సం॥ జనవరి నెల 5-వ తేది

ప్రదేశములు.	జనవరి నెల 5 తేది, ఉదయము గంటలను	కడలిచిన 24 గంటల లో, నీడను ఉష్ణోగ్రత		వర్ష పాతము.		
		అధిక	అల్ప	కడలిచిన 24 గంటలలో	8 వ దినము మొత్తము	
గోపాలపురము	80.108	77.5	56.8	...	41.98	48.65
వాల్తేరు	80.091	80.5	61.7	...	39.51	35.29
కాకినాడ	80.093	79.8	62.4	...	49.80	27.91
బందరు	80.078	81.2	64.5	...	66.14	39.15
గుంటూరు	...	85.6	63.0	...	51.67	31.29
నెల్లూరు	80.059	85.4	66.2	...	34.21	33.77
మద్రాసు	80.052	83.5	68.2	...	46.43	48.30
కడలూరు	80.043	83.9	67.5	...	50.06	48.80
నాగపట్టణము	80.039	85.0	73.3	...	36.55	51.14
కొలంబొ	29.970	90.7	69.0	...	85.60	75.08
తిరువనంతపురము	29.992	85.4	71.2	...	60.84	60.47
కొచ్చిక్	29.985	81.5	71.7	...	118.66	110.56
కల్లికోట	29.988	86.3	69.6	...	115.50	115.92
మంగళూరు	29.984	85.3	70.5	...	122.41	126.89
బొంబాయి
హైదరాబాదు	80.089	78.6	61.1	...	56.38	30.21
అనంతపురము	...	84.9	64.3	...	29.81	20.23
బళ్లారి	80.061	86.2	61.9	...	27.62	19.61
కర్నూలు	80.077	84.8	62.6	...	41.33	26.39
కడప	80.061	86.5	66.8	...	43.06	31.25
బెంగళూరు	80.035	78.4	59.6	...	53.05	34.66
కొడైకనాలు	22.803	59.8	43.9	...	51.70	59.04
ఉదకమండలము	23.028	58.5	44.4	...	48.44	53.52
కోయంబత్తూరు	80.066	83.8	54.6	...	27.62	20.84
నెల్లూరు	80.068	81.1	63.0	...	57.86	43.95
సేలము	80.065	84.9	56.3	...	45.51	39.09
తిరుచనాపల్లి	80.058	87.6	67.6	...	28.04	31.31
పుదుకోట	80.054	85.9	66.5	...	36.54	31.91
మధుర	80.048	80.4	70.1	...	26.33	32.90
తిరునల్వేలి	12.36	24.34

అంతటను వాయుభార మెక్కువయినది. తూర్పుతీరమునందును రాజధానికి దక్షిణమునను వాయువతి తీవ్రమైనది. బంగాళాఖాతమునకు వైపులిని తుపానుగాలి వీచుచున్నది. మధ్యమోష్ణమునందు మార్పులేదు. రాజధాని దక్షిణాంతమునందు పగటియుష్ణము కొంచె మెక్కువయినది. రాత్రియుష్ణము మైనూరునందు దత్తెరుండలములందును కొంచె మధికమైనది. వాయువునందు తేమ యంతగా లేదు. కష్టాటకమునందు తేమ ఇతర స్థానములందు మేఘము లంతగా లేవు.

ఆర్. ఎల్. జోన్న,

వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు, చెన్నపురి.

తుని వార్తలు.

(మా స్వకీయ విశేషముని యొద్దనుండి)

హైస్కూలు తృతీయ వర్గం.

తుని జనవరి 3.—మా హైస్కూలు వర్గతృతీయము గతనెల 30, 31 తేదీలందు యందుకొరకై ప్రత్యేకముగ నిర్దిష్టపడిన కాలలో జరిగినది. విజయనగర మహారాజువారి కళాశాలయందలి చారిత్రకోపాధ్యాయులగు ఎమ్. వేంకట రంగయ్య ఎమ్. ఎ. గారు అధ్యక్షులుగ విచ్చేసిరి. ప్రాతవిద్యార్థులును చాలనుండి వచ్చిరి. హైస్కూలు విద్యార్థులలో కొందరికి బహుమతు లొసగిరి. అధ్యక్షులు ఆంధ్రభాషయందే ముచ్చటించి యిట్టి సంఘముల ప్రాశస్త్యమునుగూర్చి విపులముగ నొక్కి వక్కాణించిరి. 30 వ తేదీ రాత్రి సంఘము వారు “రసపుత్ర విజయనాటకమును” విక్రీతి యద్భుతముగ ప్రదర్శించిరి. అందు దుర్గదాసపాత్రమును ధరించిన వింజమూరు హనుమంతరావుగారిని కడు మెచ్చుకొనవలసి యున్నది. గాన మాధుర్యమునందు, రసభాషణయందు, భావనాశక్తియందు, వీరు ప్రథమస్థాన మలంకరింతుని యనుకొనవలయు లేదు. విద్యార్థి సంఘమువారి వత్సర మొక మార్పుజేసిరి. తుని ప్రాతలోకము నెకండరి స్కూలు విద్యార్థులుగూడ నీ సంఘములో సభ్యులుగ జేర నష్టమని తీర్మానించిరి. కాబట్టి ఆవిద్యార్థులు దయయుంచి తమ పేర్లను, తమకు తెలిసినవారి పేర్లను సంఘములో నమూదు చేయించుకొనుటకై రామానుజ పుస్తక భాండగార కార్యదర్శి పేర వ్రాసిన మొదల సంఘమువారి రెంత యు కృతజ్ఞు లగుదురు. ఈ వర్గంతి సందర్భమున తమ సహాచార్యులను ప్రశంసించిన శ్రీరాజీనాథాచార్యవారికి వందన తరంబు నీసంఘ మర్పించుచున్నది.

బాలికాపాఠశాల.

జనవరి 1 వ తేదీ మధ్యాహ్న మి పాఠశాల వర్గంతి శ్రీరాజావారి హైస్కూలు నందలి కాలలోనే జరిగినది. పురమందలి యుద్ధోగస్థులు, పాపాకాస్తు, విద్యార్థులు మొదలగువారితో కాల నిండి కిటకిటలాడుచుండెను. తునిసంస్థాన ప్రధానోద్ధ్యోగులగు తిరుమలరాజు నూరపరాజుగారు సభాధిపత్యము వహించిరి. శ్రీవిద్యుతు గురించి చాలనుండి యుపన్యసించిన పిదప బాలికలకు బహుమతులు పంచివెట్టబడెను. పిమ్మట నిందుకొరకై ప్రత్యేకముగ వ్రాయబడిన “అన మాయాదేవి” యను నాటకమును బాలికలు చక్కగ ప్రదర్శించిరి. “ఈ నాటకము బాలికలు ప్రవర్తించుటకు ఏర్పడిన దగుటచే ప్రదర్శన మొత్తయు మనోహరముగనుండెను. అనంతరము అధ్యక్షులు తమ యనమనవాగ్ధాటితో శ్రీవిద్యుతు గురించి ముచ్చటించి సత్యము, ఓర్పు, దయ, దానము మొదలగు విషయములను గురించి ఉపాధ్యాయులు ప్రత్యేక పాఠములు బాలికాపాఠశాలయందేయవలసియున్నదనియు, దేశభిక్తి శ్రీల చేతులలో నిమిడియున్నదనియు, పెక్కుసంస్కృత స్తోత్రాదాహరణలను నీతికథలను చెప్పి సభ్యుల నెంతయు రంజింపజేసి బాలికల కుశలార్థమున కలరి ఒకవరహ వారికి మిఠాయికొరకు దయచేయించిరి. అనమాయాదేవి నాటకము వ్రాసిన కొండపల్లి జగన్నాధరావుగారికి చాల సభివందనములు చేయుచున్నాననియు, బాలికలు నేర్చుకొనవలసిన నీతులు గృహకృత్యవిషయములం దిమిట్టి వ్రాసినందున చాల ప్రశంసనీయునుగ నుండుటయేగాక యిప్పుడిది బాలికాపాఠశాలలో చాల సుపయోజనముగ నుండుననియు వారు చెప్పిరి. అంతట సభ ముగిసెను.

గానసభ.

ఈసభ్య శ్రీరాజా చింతలపాటి మార్కనారాయణ రాజావారి హతేమియు గానసభ జరిగినది. బందరుకాపురపులు, ఆంధ్రజేతములో విక్రీతి ప్రఖ్యాతిపడెనట్టి వారును అగు రామమూర్తి గారు మృదంగము వాయించిరి. వారి వాద్యమున కందరు చాలసంతోషమును బొందిరి.

కృష్ణాజిల్లా తుమదకల్లియందలి పీఠేళిలింగ కవి సమాజపు 19 వ వార్షికోత్సవము గతనెల 31 వ తేదీన శ్రీ. ఆర్. వి. కృష్ణారావు మందిరమునందు జరిగినది. రాయసం వేంకటాచార్యుల ఓ. ఏ గారు సభాధిపత్యము వహించిరి. సభకు పాల్గొండెను, కోపల్లి, అకువీడు, చెరుకుమిల్లి, మున్నగు గ్రామములనుండి ప్రజలు వచ్చియుండిరి. చాల మంది ప్రముఖులు సభ నలంకరించిరి. ఈశ్వర ప్రాథ్నతో కార్యక్రమము ప్రారంభమైనది. విద్యావనసము; గ్రంథాలయోపయోగములు, వారి పాలనము; పరపతి సంఘములు; శ్రీవిద్యుతుగురించి యుపన్యాసములు జరిగినవి. వందేమాతర ధ్యానములతో సభ ముగిసినది. (కార్యదర్శి నివేదిక శేపు ప్రకటితమగును.—సంపాదకుడు.)

న్యాయస్థానము

ప్రాతవిద్యార్థుల సాంవత్సరికోత్సవము

ఈ యుత్సవము మొన్నటివరమున జరిగెను. ఈ సంస్థానమున ముప్పదియందలి వైగా జమిందారులు విద్య సభ్యునించి తమతమ గాజ్యముల మరల స్వీకరించిరి. పితాపురము రాజుగారు, లెల్లప్రోలు జమిందారుగారు, పన్నాకిమిడిగజుగారు, కపిలేశ్వరము జమిందారుగారు, వేంకటగిరి రాజుగారు, కనింకోట జమిందారుగారు, కుమారయంగళము జమిందారుగారు మొదలగు ముఖ్యులు గలరు. న్యాయస్థానమున విద్య సభ్యునించిన వారిందరును ప్రతి సంవత్సరమును చెన్నపురియందలి బోకచో సమావేశ మగు నట్టి యేర్పాటు జేయు వలయునను, యదేతముతో లెల్లప్రోలు జమిందారు గారి యుత్సవమును నాలుగు సంవత్సరముల క్రిందట నెలకొల్పిరి.

ఉత్సవము ఉదయముననే ప్రారంభమయ్యెను. ఉదయమున ఆటలు జరిగెను. పిమ్మట జమిందారులును, మైనరు జమిందారులును గలసిభోజనముజేసిరి. కొంతసేపు ముచ్చట సంభాషణము జరిగినపిమ్మట కార్యవిద్యార్థులకు సభ జరిగెను. గౌ. లగు హెచ్. ఎఫ్, డబ్ల్యు. గిల్బర్టు, బి. సి. ఎస్. గారు సభాధిపత్యమును వహించిరి.

సాయంకాలము లోటవిందు జరిగెను. కురుసాము, కల్లికోటమైనరు జమిందారు గారు ఆతిథ్యం నాడరించిరి. మన గవర్నరుగారును, మెట్టంకు ప్రభుత్వీగారును సర్. పి. ఎస్. కవన్టామిఆయ్యరుగారు సర్ ఆల్బెర్ట్ డెవరకాస్ట్యూగారు, రామ నగరము రాజుగారు మొదలగు యూరోపియను, యూరేషియను, హైందవ నాయకులనేకులు విందునకు విచ్చేసిరి. తెల్లిన ఆటపందెములు జరిగినవి. ఉదయమున జరిగిన ఆటలందును, సాయంకాలమందలి యాటలందును విజయవైవహానికి బహుమతు లీయబడెను. ఆబహుమతుల బొందినవారు వారిని యుద్ధవిధికిచ్చివేసిరి. పిమ్మట విందుజరిగెను. హోటల్ అధిక సభ్యులమునకు మిత్రములేను. పితాపురము రాజుగారును, లెల్లప్రోలు జమిందారుగారును, గవర్నరు మొదలగువారి ఆతిథ్యం కౌరి తేది కావలయునదియు వారి యొగక్షేమములను గమనించునందవీరద్దమబోయి సంభాషించిరి. సాయంకాలము గవర్నరుగారివాండుగూడ వాయింపబడెను. లోటవిందు సమావందముతో మహాస్పృహకముగ కొనసాగెను. రాత్రి సాటికచ్చేరి చేయబడిన పిమ్మట సంకలన శ్రీతి భోజనము జరిగెను. చక్రవర్తి గారి యాశీస్సును కోరుచు పానీయములు గ్రోలబడెను. ఉత్సాహజనకములగు యువన్యాసము లొసగబడెను. విల్లీబర్క్లిగారు జమిందారులును మైనరులును గలసియుండగా నాక భాయాపటమును వేసిరి.

గుంటూరుజిల్లా దుర్గిరాలపోడు తృతీయ వర్గమునందలి జ్ఞానదాయినీ భాండగారపు ద్వితీయవార్షికోత్సవము జనవరి 1 తేదీన జరిగినది. కొండమున శ్రీరాములుగారు సభాధిపత్యము వహించిరి. స్వరాజ్య సమితులు, రాజకర్త, విద్య, తేనగు భాష, గ్రంథాలయభివృద్ధి వైతులను గురించి యుపన్యాసములు జరిగిన వెనుక సభ ముగిసినది.

సంవత్సరాది సంచిక.

(0)

సంచికయందు ముద్రితములగు న్యాసము లెప్పటికి పంపవలసి యుండునని చాలమంది మావేర వ్రాయుచున్నారు. వారందరికిని విడివిడిగ జవాబులు వ్రాయుటకు ఏలుండరు గావున జనవరి నెలాఖరునకు గాని, అధిక పీటవర మొదటి వారము లోపున గాని, వారి వారి న్యాసములను పంపించిన యెడల ముద్రణ వ్యాపారమునకు లేపుకులు చాల శోభ్యుడి, మా యద్యమమునకు సాహాయ్యము చేసినవారిగురుని ఇందు మూలముగ విన్నవించు చున్నాను.

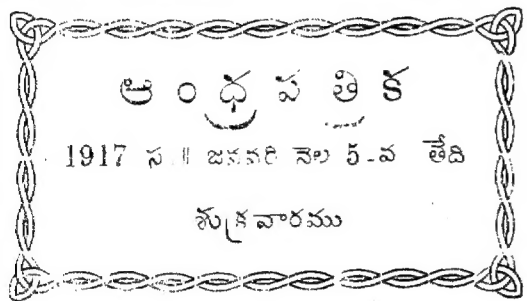
పుత్రికాధిపతి.

ఆంధ్ర పత్రిక నిధి

డిసెంబరు నెల 28 వ తేదీ ప్రకటనము	6528-8-1
కడప జిల్లాలోని మున్నెల్ల వార్తాపత్రము	800-0-0
తే. గాంధీగారి జన్మదినము	6828-8-1

కమిషను క్రమశిక్ష.

మన ప్రభుత్వమునకు	2
వాతావరణము	8
ప్రభుత్వమునకు	4
సినిమా కళాశాలకు	5
సాహిత్యము	6
విద్యార్థి మహాసంగ్రహము	7
విద్యార్థి మహాసంగ్రహము	8
విద్యార్థి మహాసంగ్రహము	9-10

హిందూ దేశమునం దపాయము.

భారతఖండమునందు దేశాభిమానులు దేశక్షేమమునకై జాతిభేదమును మతభేదమును మరచి జాతీయైక్యమునకును స్వరాజ్య ధర్మశాసనమునకును పాటుపడుటయును అధికారవర్గాభిమానులు ప్రజాక్షేమమునకు స్వరాజ్యధర్మశాసనము ప్రతికూలమని ఆటంకములను గలిగించుటయును సహజము. హైందవ విద్యావంతులు స్వాధికారవ్యాపనమునకై రాజ్యాంగ సంస్కరణములను కోరుచున్నారు గాని ప్రజాక్షేమమునకై కోరుటలేదనియు జనసామాన్యమున కీసంస్కరణము లనుపయోగము లనియును దేశోపద్రవమునకు కారణము అనియును అధికారవర్గాభిమానులు వాదించుచున్నారు. అవాదములను పురస్కరించుకొనియే కొంతకాలము ప్రతిము బొంబము రాష్ట్రమునకు గవర్నరుగ రుజువైన సింధురాజ్య ప్రభువు వైంటింగ్టన్ సెంటిన్ వ్యక్తియగు హిందూ దేశమునం దపాయము జను క్షిణి నొక డిర్లైన వ్యాసముడు ప్రకటించి. వైంటింగ్టన్ సెంటిన్ వ్యక్తిక ఫోంట్లో సంతకముగాను ప్రభుత్వమును నెరిగిన వాగుల స్యాపనిషయమును హైందవనాయకుల కనుకొనుచు ముద్రపరి గ్రహించి యుండును. వాస్తవాభ్యుదయము హైందవప్రతినిధులు నాజక్రమిడికి సున్నెగరి సంస్కరణప్రతిము సింధురాజ్యము ప్రభువు వ్యాసమురుద్రముల కవకాశము నొసగినది. ఆసింస్కరణ ప్రతిము నాధారముచేసి కొని సింధురాజ్యము ప్రభువు హైందవ విద్యావంతుల ముందు వారి యాకాంక్షలమీదను నొకదారుని ప్రతిము ప్రతిము ప్రయోగించెను. భారతజాతీయ విద్యావంతులకు స్వరాజ్యశాసనమునకును రాజ్యాంగమునకును ఘాటుగలుగవలయునని సింధురాజ్యము ప్రభువు తెలిపెను. ఆఘాటుస్వదేశీయుల

పరిపాలనమువలన లభ్యముగాగలను గాని యితర దేశీయుల పరిపాలనమువలన లభ్యము గాను. హిందూ దేశ చరిత్రమే దీనికి నిదర్శనము. స్వదేశీయుల సాహచర్యమువలననే ఆక్బరుచక్రవర్తికి రాజ్యాంగవ్యవహారములందు స్థాయిబలము గలిగినది. బొరంగజేబు వారిసాహచర్యమును నిరసించి వాస్తవాభ్యుదయమునకు గారకుడయ్యెను. భారత ఖండమునకు తరణోపాయము బ్రిటిషు పరిపాలనమువలననే గలుగ నున్నదని సింధురాజ్యము ప్రభువు తెలిపిన యభిప్రాయము విపరీతముగ నుండగలదు. బ్రిటిషుపరిపాలన మొత్తమునకు రాగరితము ఎంతవరకు ధర్మానురక్తము కాలము నిర్ణయించగలదు. బ్రిటిషుపరిపాలనమువలన భారతీయుల కుపకృతి గలుగుట నిజమైనను స్వరాజ్య శాసనమువలన ప్రజావర్గాభివృద్ధికి భంగముగలుగుననుట విశ్వసనీయము గాను. యుద్ధమువలన హైందవల భావప్రపంచమునందు మార్పు గలుగుట సహజమైనను ఆమార్పులు మెల్లగ జరుగవలసియున్నవట. యుద్ధమునకు సన్నిహితఫలము స్వరాజ్యశాసన నాందోళన మని సింధురాజ్యము ప్రభువుగీకరించినను ఆయాందోళనము కేవలము విద్యావంతులకును వారిసహజములకును మాత్రము సంబంధమును గలిగియున్నదట. ఆందోళన కర్తలు మితవాదులు అతివాదులు హంతకులు అని మూడుతరగతులవారు గలరట. మితవాదు అతివాదులుగ మారుట రాజ్యాంగాందోళనమునందు సహజమనియును ప్రజలు బలముగలవారిపక్షము నవలంబించుదురనియును పాలకవర్గము దృఢసంకల్పమును ప్రకటింపనిపక్షమున ప్రజాభిమాన మతివాదులకు సంక్రమించుననియును ఈమార్పు దేశోపద్రవమునకు గారణ మగుననియును సింధురాజ్యము ప్రభువు అభిప్రాయపడుచున్నాడు. కాని ఈ యభిప్రాయ మనుభవమునకు విరుద్ధముగ నున్నది. భారతీయులు విద్యారహితులైనను మంద మతులు కారు. వారలకు మంచిచెడులను గనుగొనెడి సామర్థ్యము గలదు. ఈకారణమువలననే ఏమూల చూచినను ఇప్పుడు స్వరాజ్యధర్మని ప్రతిధ్వనిలుటకు గారణమైనది.

మింటో మోక్షప్రభువుల సంస్కరణముల వలనను నధికారవర్గ బలము తగ్గలేదనియు ప్రజాప్రతినిధుల బలము వ్యాపించలేదనియును ప్రజలభిప్రాయపడుచుండగ సంస్కరణము వలన సంతృప్తి గలిగినదనియును రాజ్యాంగ విశ్వాసమున కవకాశము గలిగినదనియును రాజ్యవ్యవహారములందు భాగభేదమును గల్పించుకొనుటకు సాధన మేర్పడినదనియును సింధురాజ్యము ప్రభువు వ్రాయుచున్నాడు. ప్రజాప్రతినిధులు కోరునది న్యవహార నియమాధికారముగాని అధికారవర్గపు వయగాను. నాయకులకును ప్రజలకును మీ చిత్తము మా భాగ్యము అసి పాలకవర్గమును ప్రాధేయపడి వేడగలభావము పోవుచున్నది. భారతీయులు వారి ప్రతినిధులు స్వపరిపాలనము వారి జననస్వత్వముని కోరుచున్నారుగాని వరప్రసాదలబ్ధ మని తలచుట లేదు. సంస్కరణ పత్రమునందలి నియమము లంగీకృతములైన హిందూ దేశపరిపాలనము స్వల్పతమ జవాఫీన మగునట. ఇప్పుడు దేశమునందు గల పరిపాలనము స్వల్పసంఖ్యాకుల యధీన

మునందున్నదో విశేషసంఖ్యాకుల యధీనమునందున్నదో సింధురాజ్యము ప్రభువుగాను తెలుపవలసి యుండును. లక్షకును ఇరువది లక్షలకును గల భేదము సింధురాజ్యము ప్రభువునకు తెలియకుండునా? దేశమునందు విద్యును నేర్చినవారు 20 కోట్లు గలరు. ఉన్నతవిద్యును నేర్చినవారు 20 లక్షలు గలరు. వారి సంఖ్య లక్ష పరిమితిగల యధికారవర్గపు సంఖ్య కంటెను తగ్గదు గదా! మీదు షిక్కిలి వారు భారతీయులు భారతీయుల యోగక్షేమమును గోరువాను. హిందూ దేశ రాజ్యాంగ విధానమునందు మార్పు లవసరమని వ్యాసాంతమునందు సింధురాజ్యము ప్రభువు గారు తెలిపిరి. కాని ఆ మార్పులు స్వపరిపాలన రూపమును దాల్చుజనవట. ఈ భావమును సరిశ్రమార్గమున ప్రజలకును నాయకులకును తెలిపిన దేశోపద్రవము నిలిచిపోవు నట. సర్వసంహారమును చేయుచున్న మహాసంగ్రామ ఫలమును జూచుచున్న సింధురాజ్యము ప్రభువు మొక్క భావప్రపంచమునందు మార్పులు గలుగకుండుట చిత్తముగనుండును. సింధురాజ్యము ప్రభువు మొక్క సిద్ధాంతములకు జాతీయ మహాసభయందును మహమ్మదీయ మహాసభయందును నేకగ్రీవముగ నామోదితమైన స్వరాజ్యతీర్మానము సరియైన ప్రత్యుత్తరము. భారతవర్షమునందు దురుడినమునను నతివేగముగ వ్యాపించుచున్న జాతీయ ప్రభావమును గమనించక తనపరిపాలనకాలమునందున్న స్థితినే నమ్మి ఊగులాడెడి రాజ్యతంత్రజ్ఞుని యభిప్రాయములను మార్పుట దుస్తరము గదా? లక్షోణపురమునందు గూడిన మహాసభలను బోలిన మహాసభల ననేకములను జూచినను అధికారవర్గాభిమానుల మతము మారు నని నమ్ముటకు వీలు లేదు. బ్రిటిషుప్రజావర్గమునకు హైందవరాజ్యతంత్ర్యముపట్ల సానుభూతి గలిగించిన మన సంకల్పములు సఫలము లగుటకు మార్గమేర్పడును గాని పాలకవర్గముపై నాధారపడిన ప్రయోజనము గలుగదని సింధురాజ్యము ప్రభువు మొక్క వ్యాసము స్పష్టము చేయుచున్నది.

నీలిమందు కంట.

యుద్ధమువలన నూనెగింజల వ్యాపారమునకు విదేశీయ రంగుల వ్యాపారమునకు కష్టము గలిగినను నీలిమందునకు ప్రాణమువచ్చినది. జర్మనులు రసాయనిక మార్గమున నీలిమందును సింధురాజ్యముకు ప్రకటించిన తరువాతను మహాదేశమునందు నీలిమందు వ్యాపారము పరిశ్రమయును క్షీణించినవి. ఈపరిశ్రమ యవసానవశయం దున్న సమయమున యుద్ధము సంప్రాప్తమైనది. నీలిరంగు దిగుచుతి పూజ్యమైనది. విదేశీయులకును నీలిరంగు అవసరమైనది. భారతఖండమునందు తిరిగి నీలిమందు పరిశ్రమ విజృంభించినది. 1916 వ సంవత్సరమునందు 3,53,100 యకరములందు 55,100 అండ్రలు నీలిమందు తీయబడినది. 1917 సంవత్సరమునందు 7,56,400 యకరములందు 95,500 అండ్రల నీలిమందు తీయబడినది. అంచనావేయబడినది. చెన్నపురి రాజధానియందు 4,49,900 యకరములందు నీలిమందు వేయబడినది. గుంటూరు కృష్ణ కర్నూలు కడప నెల్లూరు దక్షిణాపిరక్కాటు చెంగల్పట్టు జిల్లాలయందు 59,100 అండ్రల నీలిమందు పండునని మదిపువేయబడినది. గుంటూరు మండలమునందు దత్తివృద్ధివలన పంటకు

నల్లము గలిగింది. 1907-వ సంవత్సరమునందు 490,000 యకరములు 1917 నందు 8,0,000 యకరములందును నీలి సైరువేయబడినది. హిందూ దేశమునందు 1911 నందు 19,155, 1914 నందు 17,142 అంద్రులు 1915 నందు 41,942 అంద్రులు నీలియందు పరదేశములకు ఎగుమతి చేయబడినది. ఆ మొత్తముల చిన్న పురి పుల్ల నుండి 26,171 అంద్రులు ఎగుమతి చేయబడినది. 1915-16వ సంవత్సరముల దాయాచూసములందమునుబోయిన నీలియందు ధరలుక్రిందకు వెలుప బడినవి.

	1915-16	1916-17
హిందూ భూమి.	హిందూ భూమి.	హిందూ భూమి.
మొత్తము	821	487
మే	792	429
జూన్	778	348
జూలై	974	471
ఆగష్టు	1,241	402
సెప్టెంబరు	2,440	356
అక్టోబరు	3,662	412
నవంబరు	4,098	462
డిసెంబరు	3,399	490
జనవరి	8,410	506
ఫిబ్రవరి	9,638	561
మార్చి	5,815	505

కలకత్తాయాగు శిశోంబరు నెలయందు నీలి నుందు అంద్రులు 1-కి రూ 1012 చొప్పున విక్రయమైనది నూయ నీలిమారు 1912 నందు 28,302 అంద్రులు 1915 నందు 6542 అంద్రులు అసలునీలిమారు 1912నందు 7,078 అంద్రులును 1916 నందు 8,245 అంద్రులును బ్రిటిషుద్వీపములందు దిగుమతిమైనది. యుద్ధము నలన నీలిమందు న్యాపారము ముచ్చిసికి వచ్చి నది. కాని సుధి కుదిరిన నీలిమారు న్యాపారము మును కాపాడి పరిశ్రమకు కొంతకాలమురకై నను రక్షించుటకై చాలకులు ప్రయత్నము చేయుట యుచితము.

—(౦)—

విద్యావస్తుప్రదర్శనము.
వైగాపేటనుండున్న విద్యాశిక్షణశాలలో గతమంగళ వారమున దొక విద్యావస్తుప్రదర్శన మాంధింపబడినది. దాని యందు విద్యాశిక్షణమున కవసరమైన సాధనము లక్షకములు ప్రదర్శింపబడినవి. బాలబాలికలకు విద్యను వస్తురూపమున కల్పించి సులభముగ గ్రాహ్యమగుననియు వారికి విద్యయందభించి గలుగుననియును ఇప్పుడు సామాన్యముగ నంగీకరింపబడుచున్నది. బాలబాలికలకు వస్తురూపమున విద్యను నేర్పుట కలన నాలుగుచువుకలిసి విద్యయందభించిగలుగును. కర్మోద్రయములకు వికాసము గలుగును. కిందగొడ్డల పద్ధతి ఈ మాధ్యమనే ఆహ్వానించుచున్నది. కాని ప్రభుపాఠశాలలందు గాని శిక్షణాపాఠశాలలందుగాని విద్యాశిక్షణమునకు సాధనములైన వస్తువులు ప్రదర్శింపబడుటలేదు. ఈ లోపమును పోగొట్టుటకు వైగాపేటయందు ప్రవర్తించబడిన విద్యావస్తుప్రదర్శనము తోడ్పడగలదు. శ్రీ వెంట్టంతుప్రభువుగారు విద్యావస్తుప్రదర్శనమును తేచిరి. ఆ సందర్భమునందు ఈ ప్రదర్శనము విద్యాశిక్షణాధానమునందు దనలంబిలమైన నూతన విధానము లీప్రదర్శనమునందు ప్రదర్శింపబడిన వని గవర్నరుగారు తెలిపియుండిరి. ఇట్టి ప్రదర్శనములు ప్రతిభంపలమున కొకటి యైననుండిగాని చేయునకు లాభము గలుగనేరదు. పల్లెటూర్లయందు గల ప్రభు పాఠశాలపాఠాధ్యాయులకు వైగాపేటకు వచ్చి ప్రదర్శనమును జూచుటకు వీలుగలుగును గదా! సామాన్యముగ ప్రభుపాఠశాలలందు విద్యాశిక్షణమున కవసరమైన వస్తువులయందు సులభసాధ్యమగునటులు చేయుటయును పాలకులకు ధర్మము. వైగాపేటయందు దారంభమైన విద్యావస్తుప్రదర్శనము ఇట్టి ప్రదర్శనములందు మన రాజధానియందు మొదటి ప్రదర్శనమై యున్నది. క్రమక్రమముగ నీ ప్రదర్శనము వికసించిన విద్యావ్యాపనమునకు తోడ్పడగలదు.

రామ్మూటిను యతీశ్వరుడు.
మనుజుల భాగ్యభాగ్యములు దుష్టగాములు సామాన్యులు మహాత్ములకుదురు. చీరలు సంపన్నులకుదురు. సంపన్నులు దరిద్రులకుదురు. గాయకులు తల్పితాత్మకుందు రామ్మూటినుచరణము తెలుపువాడగుట. రామ్మూటిను ప్రేరేపి యానందోక కాపువాని కుటుంబమునందు జన్మించెను. 1900 సంవత్సరమునందు తత్త్వజ్ఞుడైన ధీమోహముతో మిత్రత్వమును సంపాదించెను. వారి రూపశీలములు వస్త్రధారణము పెట్టోగ్రామమున వానికి ప్రఖ్యాతిగడించిరి. సామాన్యులు ప్రభువులు రాజకుటుంబము రామ్మూటిను భూజుమందుండిరి. రుక్మావతివత్రికి 1904 వ సంవత్సరమున దొకపుత్రుడు గలిగెను ఆ పుత్రుడు రామ్మూటిను ప్రసాదమునకు గలిగినాడను నర్చుక మామెకు గలిగెను. రామ్మూటిను కీలము చుంచికా నందున 1905వ సంవత్సరమునందు పెట్టోగ్రామముండి బలాత్కారముగ పంపబడినది. చక్రవర్తి 1913వ జన్మపవనపుడు యతీశ్వరుడు తిరిగి పెట్టోగ్రామమునకు వచ్చుట కనుజ్ఞమునందుండిరి. ఆయనకీలకు మనెకన్నువచ్చుచుండ వాడైన రాజుగ్రామమునకు ముఖపమును గడుపుటకు వీలులేదు. యుద్ధమాంధమైన తరువాతను రామ్మూటినువిషయ మేమయిన తెలియుట లేదు ఆయన జన్మచుపమాధిమాని యని వసింప గలదు. నాలుగు దినములకు పూర్వము కొందరు రామ్మూటినుని శుభాకతోకాల్చి చంపి నీవాగతీశ్వరుని కళేబరమును పారవేసినది తెలియుచున్నది. రుక్మావతీమకుడు వానిచరణములన కాంతి గలిగినదని రుక్మావతి సంతసించుచున్నది. తామన గుడు ప్రయోజనముగ గ్రహించిన రామ్మూటినుకు దుష్టతయు సంభవించుటయందు వింత యేమియు లేదు.

స్వరాజ్య సమితి.
ఇతర మహాసభలవలె స్వరాజ్యసమితియును లక్ష్యణ పురమునందు గూడినది. అనిచెబుటగా గాధిపత్యమును వహించిరి. స్వరాజ్య సమితి పెట్టెంబరు మాసమున దారంభమైనను 5000 సభ్యులు చేరిరి. అందు 1000 సభ్యులు చెన్న పురియందుగలరు. మరియును 300 విద్యార్థులు సహాయకులుగ గలరు. చెన్న పురియందు స్థాపించిన స్వరాజ్యసమితి దుకాణమునకు కొంతలాభమును సంపాదకులకు గలిగినది. ప్రచురణ కాళి 1,50,000 ప్రచురణములను పంచిపెట్టినది. నాలుగు మాసములలో స్వరాజ్యసమితి ఇంత ఆందోళనమును గలిగించినది. శాంతియ మహాసభ ముప్పుదండెయందు జేయగలిగినవనిని స్వరాజ్యసమితి నాలుగుమాసములలో జేయగలిగినది. వ్యక్తిత్వాహము కావ్యదీక్ష సంకల్పసిద్ధికి సాధనములు. ఆంధ్ర మహాసభ స్థాపితమై నాలుగేండ్లు గలిగించినవి. అయితర ఏమనకుచున్నది. కాని ఆంధ్రోద్యమవ్యాపకమునకై మనము తీరిక ప్రయత్నములను చేయుటలేదు. ఆంధ్రోద్యమమును సఫలమును చేయుటకై ఆంధ్రనేకాభిమానులును స్వరాజ్యసమితి వారలలె నిరంతరము శ్రమపడి వ్యయప్రయాసముల కోల్చి పాటుపడవలసి యుండును. నెల్లూరునందు సభగూడెడి తరుణ మావన్న ముందున్నది. ఇప్పుడైనను ఆంధ్రోద్యమ వ్యాపకమై పని బూనుట ధర్మము.

సా ని క వా ర్త

భగవత్కథా ప్రసంగసభ:— బ్రహ్మశ్రీ టి. పంచాపతే శాస్త్రియారు గారికి కిరీమున స్థిమితముగా లేకుండుకులన ఈ నెల 6, 7-న తేదీలన జరుగవలయు శ్రీ గాయానణ కాలక్షేపము లాదినములలో జరుగనేరవు. ఎవ్వరు జరుగువదియు ముమ్మందు తెలుపబడును.

సంస్కృతీ సుముము:— ఈసంస్కమువారికినిసాంక త్సరికోత్సవము ఈనెల 7 వ తేదీ సాయంకాలము 5 గంటలకు ప్రాగ్నీపు యూనియను మూలనందలి (బ్యాంక్) జీరునము అజ్ఞానరై ముదలిగారి హాలులో జరుగువది. న్యాయమూర్తి సి. వి. కుమారస్వామి శాస్త్రియారు గారు సభాధిపత్యమును వహించెదరు.

ప్రాసనరు కోడి రామమూర్తి నాయుడు గారికి బహుమార్గము:— చెన్న పురియందలి నాయుడు బాలివారు ప్రాసనరు కోడి రామమూర్తి నాయుడుగారికి ఈనెల 7-న తేదీ ఆదివారము సాయంకాలము 4 గంటలకు పచ్చయ్యపా ధివమున న్యాగతీపత్రిమును, కంఠాభరణమును బహుమతి జేసెదరు. అనగొంది రాజాసాహేబు శ్రీమత్ శ్రీరంగ దేవరాయలువారు సభాధిపత్యమును వహించెదరు.

బ్రాహ్మణేతిరుల ప్రకటనము.— బ్రాహ్మణేతిరుల ప్రకటన వత్తము మరియొక ప్రాంతమున ముద్రింపబడినదియను, “బ్రహ్మణ ఇండియా యుల సంఘము” వాని కార్యదర్శి రావుబహద్దరు పి.త్యాగ నాయకత్వమునగాని గంతి కముతో నా పత్రికను గాజధానియందలి బ్రాహ్మణేతిరులం వలెను జూచుటకు వాని ప్రకటనములు లుగోహానియన తెలుపబడిన దనియు, ఈ యుద్ధమును కేరళలో బ్రాహ్మణేతిరులందఱును త్యాగనాయకత్వమునగాని గాని లేక హైకోర్టు వలె టి. నాతిరాజులునునలిగారు గాంతోగాని యుద్ధ ప్రత్యుత్తరములు ననువకచ్చునని నుండు నూచింపబడిన దనియు తెలియుచున్నది.

కే. రామచంద్రారెడ్డి గారు, నువ్వపల్లె, కడప జిల్లా:— టిరు చాల ప్రాంతములను విశేషించునచేయు న్నాడు. టిరు చాల కాశ్యోభ్యములను కమలజ్ఞానా వేయుచున్నాడు. ఈ కందు బిడలకలక ప్రభుత్వము 1 వీరి చందు ఇదివరకు మునూరు 1500 వీరి సహకారము చేర్చిగా పొందుకొని కృష్ణానదికి కమిత్తము పోవడము (2) వీరి మా కాశ్యాలయమునకు వలెయున్నాడు. ఆ కమిత్తమునికే పత్రికయందలి ప్రకటనమునది. బనగానపల్లిలో కమిత్తమునది కొందుకుటగాను మరల టిరు మా కలల నేడు మా కాపు నకు పంపిరి. డిరిరి మేము మా. రిరా కమిత్తమును బనగారు గారికి పంపియున్నాము.

ప్రాసనరు రామమూర్తి నాయుడుగారు

వీడ్కోలుపు నెందు.
ప్రాశనరుగారు చెన్న పురిలో తమ ప్రదర్శనములను వికమించి విచ్చేయుసమయ మావన్న చుగుచుండుటచే వారి కుచితకారవత్తే కమములలో విందొనరించుటకుఅమాత్యుగు కాన్న నొసంగుటకును కొందరు నూచించిరి. ఈవిషయము గూర్చిఅలోచించుటకు ఈనెల 8-న తేదీ సోమవారమునాడు సాయంకాలము 5-30 గంటలకు ఎన్.పి.నేడు మైదానమునందు ప్రాశనరుగారి సర్కుసు దేరాలలో సభ జరుగునుగాన సాను భూతిగలవారందరు నాసభకు విచ్చేయప్రాధికృతులను నాహ్వనపత్రము ప్రకటనాధము మాకార్యాలయమున కంపబడినది. దీనియందు. ఏ. సి. పార్థసారధి నాయుడు, ఏ. రత్న, సి.మృంధు, చెందూలాలు, ఎన్. జే.బి, హెచ్. సి. ఆంధ్రస్వర, వి. రామానుజప్పిల్లి బి. ఏ. ఎల్. టి, కె. వి. కావ్యరావు, బి. ఏ. బి. ఎల్, సి. వి. నమశ్చివాయ మొదల్యారు, డి. సి. వి. దేవన, ఎల్. వెంకటరంగరావు (మునగాల గారి) గాన్ల సంతకములు గలవు. చెన్న పురి యందలి ఆంధ్రసోదక సోదరీ కుటుంబకు నీయుద్ధమునకు సహకారులై ఈయాంధ్ర పుర్రోద్ధము నుచిరకిరిని నొకవించుకు గాక యని కోరెదము.

గంధస్వీకారము

1917-వ సం||కు గాతాకం చెసివారి డిసార్
ఇది చక్కగ చిక్కజెబులో జేయిలో నిమగ్నముగ కూర్చుండిరి. పుటకు నాలుగు తేడులు గలవు. గాతాకం చెసి వారి కార్యాలయము చెన్న పురి రాటనుబాబునకు గుర్తుని వీరి తెలిపాను సంబం 746. టిపాపెట్టె సంబం 519.
1917 వ సం||కు గాతాకం చెసివారి నాలుగేడ్లు.
ఓరు చెంజగముల కాలందరులను జేసిరి. ఓరు ఆర టావునైజు. రెండవది సావుబావునైజు 12 కాలం 12 కాగితిములు కలవు. తెల్ల కాగితిములమీద పెద్దపెట్టె ఆరెలతోను అక్షరములతోను ఆంధ్రోద్యమము కూర్చుండినది. కింది సంతోష పూర్వముగ నందుకోవీమి.

క్రైస్తవ సాయుధ సైన్యము నీ మూర్తి:— ఇవరనెల సంచిక నేడు మాకార్యాలయమునకు చేరినది. ఇది 6-వ సంపుటయందలి 10-వ సంచిక. ఇది మాసపత్రిక. ఆ ర వ ము న - తెలుగు న - ఆంగ్లం ప్రములు - ఆంగ్లద్రావిడముల - నిమ్మ 4 కూర్చులు ప్రతి నెలను ప్రకటింపబడుచున్నది. మాకుచేరిన సంచికయందు ఆంధ్రోద్యమవ్యాసములు మాత్రమేగలవు. చందాసానునకు కేకలూప్ర సంచికకు 0-6-0. ద్రవిడసంచికకు 0-8-0య. ఆంగ్లద్రావిడ సంచికకు 1-0-0 ఆంధ్రోద్యమసంచికకు 0-12-0య. టిపాలూచాలి ప్రతిదానికి 0-3-0 లు ప్రత్యేకముగ నియమము. చాలు నకు 0-3-0 నిచ్చువారు గౌరవసభ్యులు. నాలుగివనాల కూలిని ప్రత్యేకముగ నియమకర్తలేదు. వలయువారు కె. హెచ్. లాసనుగారు. బజిరెను మేనేజరు. పనుప్రకృతి ఆది ప్రాయవలెను. ఇది క్రైస్తవ మతప్రచారకుల పత్రికయని కీర్తి కవలననే తెలియగును.

బిరోవా మహా సంగ్రామము

గ్రీసురాజుగారికి వగ దెగకుండుట.

00000000000000000000

రష్యా జర్మను సేనలకు ఘోరసంగ్రామము జరుగ నుండుట.

(రైటరు ఏ జెన్సీ.)

ఇంగ్లాండు

కాయధాన్యముల యుపయోగము.

లండను, జనవరి 10:—పంచెపు పత్తులు మున్నగువానికి కాయధాన్యముల వేరుగూడదని ఒక యుద్ధపుత్త త్వరలో నిర్దేశపరచ నున్నది. దీనివలన పంచెపు పత్తులను వెంచుట కష్టమగును.

వస్తువులుగా నొనర్పబడని రాగి.

లండను, జనవరి 10:—మందుసామగ్రిల పరిమితిగారు ఇదివరకు వస్తువులుగా నొనర్పబడని రాగిని, షెల్లులు మున్నగు వానినికూడ బహుధర్మక గొనుచున్నారు.

జర్మనులై దీలు.

లండను, జనవరి 10:—వ్యవసాయశాస్త్రనిపుణులకు జర్మనులై దీలను త్వరలో ఆంగ్లవ్యవసాయవారుల కొనుగడుదని ప్రాధికారము ఒకరైతుకు తెలిపాడని వార్త వచ్చింది.

బ్రిటిషు జర్మను ప్రభుత్వముల సమాధానము.

లండను, జనవరి 10:—ఈ రెండు దేశములవారు నిదన గ్రామముగా పట్టుకొనిన వైరికేతులలో 45 ఏండ్లకుపై నాటికే నయముగలవారి నందరిని ఒండ్లముల దేశములకు పంపి వేయుటకును, మరి 20 మందిని మాత్రమే యుంచుకొనుటకును సమాధానము వేటికి కుదిరినది. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమున కంతటికిని గూడ నీ సమాధానము వర్తింతును. సేనలోను శాంతిలోను వారు పనిచేసి ఇప్పుడు ఓం చెనుపుచుకొనుచు పట్టుబడినవారిని గూడ వదలుటకు జర్మను లంగీకరించిరి.

ఇంగ్లాండు బాంకి.

లండను, జనవరి 10:—బాంకివారు ప్రైజరీ షెల్లుల నియమ నిబంధనలను.

నిరుపయోగులకు పైనికోర్కోవలకు

రజతచిహ్నము.

లండను, జనవరి 10:—4-8-14 కే వేసినందుము రణరంగమున పోరాడేటటు గాయములు తగులుటవలన వ్యాధుల వలనను ఇక నెచ్చటికిని యుద్ధముచేయుటకు పనికిరాదని నిర్ధారణ చేయబడినట్టియు బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునందలి పైనికోర్కోవల కందరికిని నిజతచిహ్నముల నొసంగుటకు ప్రజ్ఞాపత్రకర్తగా రంగీకరించిరి.

హిందూదేశపు దావాలు

లండను, జనవరి 10:—హిందూదేశపు దావాలు సందర్భమున అప్పలుచారులు అప్పలు సక్రమముగా దాఖలుచేయుటకును, అప్పలుకాలమును కొంత నిర్ణయించుటకును, అప్పలు రికార్డు త్వరలో ఇంగ్లాండుకు పంపించుటకును హైకోర్టువారి కధికార విమరులైన ఒక విశేషకుడు వ్రాసిన వ్యాసమును కొనియాడుచు "టైమ్సు" పత్రిక వ్రాసినది.

లేలాండులైనరు ధ్వంస మగుట.

లండను, జనవరి 10:—"నెస్టోరియన్" అను లేలాండు ప్రజల ప్రేమను దట్టచుకు పొగచుచు కుపాననందు ధ్వంసమైనదియు, దానిలోనివా రందఱును కాపాడబడినదియు తెలియుచున్నది.

ఇండియా మంత్రిసభ.

లండను, జనవరి 10:—జనరలు సర్ బాల్గెను ఎగ్జెక్యూటివ్, జి. సి. బి; జి. ఎస్. జి. గారి ఫ్రాన్సును జనరలు సర్ ఎడ్వోండు బోరో జి. సి. బి; జి. సి. ఎస్. బి. గారు నియమింపబడిరి.

ఫ్రాన్సు

ఆంగ్లరంగము.

లండను, జనవరి 10:—యుద్ధరంగమునుండి రైటరు ఏ శేఖరుడు ఇట్లు వ్రాయుచున్నాడు. కుంభవృత్తిగ వ్యవస్థయొక్కను, ప్రస్తుతము ఆంగ్లరంగమున కందఱుల స్థితి సంవత్సరముక్రిందట మన్న కందకముల స్థితికంటె అతి ప్రశస్తముగ నున్నది. కొన్ని కొన్ని స్థలములందు మన కందకములు బాగుగా నుండగా జ్యూల కందకభాగములు వదలగలిగి వదలిపోయి యుండెను. ఆంగ్లరంగమునందు గత సంవత్సరాంత భాగమున 1915 వ సంవత్సరమునందున్న సేనాముఖమునందే ఆ సంవత్సరము గలిగిన నష్టమునకు సగము నష్టము గలిగినది. జర్మను సేనలకు జయోత్సాహము వీడినది జర్మను సేనాపతులు సేనల రాజధానిని దేశభక్తిని పొగడుచు కరపత్రములను పంచివేయుచున్నారు. ఐనను అనేక పటాలములు తమంతట తామే సేననుండి విడిపోయి బ్రిటిషువారికి లొంగిపోవుచున్నవి. ఈ పటాలములు లొంగిపోవనంద అడ్డుకట్టు సేనాపతుల సేనలు చాత్యచేయబడిరి.

హేగ్ గారి మెప్పులు.

లండను, జనవరి 10:—72 పుటలు గల ఒక గణమునందు సర్ డబ్ల్యు హేగ్ గారు యుద్ధరంగమున పరాక్రమాదుల ప్రకటించిన వైనికోర్కోవల బాపితా నొకదానిని ప్రకటించి ఆయుధ్యులను విశేషముగా బాగడిరి. వీరియందు హిందూ దేశ వైనికవ్యములోని వారు నశేకులు గలరు.

మిత్రమండలివారి విచారములు.

పారిస్, జనవరి 10:—1916 వ సంవత్సరమునందు మిత్రమండలివారు వాయుయంతలమునుండి 750 ముట్టలు లను సలిపిరి. వీరిలో 250 పగానువారు సలిపినవి. బ్రిటిషువారు సలిపినవి 180. సహానికానుండి 174 ముట్టలు జరిగినవి. పగానువారు 450 గొప్పరిమాణములను, 40 చిన్న విమానములను సేలగూర్చిరి. బ్రిటిషువారు 250 విమానములను 27 చిన్న విమానములను సేలగూర్చిరి.

వెరిటీ యుద్ధనౌక

లండను, జనవరి 10:—వెరిటీ అను యుద్ధనౌకను టూరెడ్తో కోట్టి ముంచితి మని జర్మనులు ప్రకటించిన వార్త అసత్యమని పరాసు నౌకాదళాధికారులు ప్రకటించిరి.

రుష్యా

ఒక రైల్వే సరఫరాధకుని మరణము

వెట్రోగ్రాడు, జనవరి 10:—రాస్టుటిక్ అను మత బోధకుని కఠోరము రివాజదిగట్టిన పడియుండెను.

ఇంకొక రైతివార్త

లండను, జనవరి 10:—రాస్టుటిక్ మరణమునలన విద్రోహము లన్నియు సంతరించును. రష్యను కోర్టునందు కూడ నతడు జర్మను పక్షపాతియై యుండెను. రైటరు ఏ శేఖరుడు తెలివైన విషయమునుబట్టి అతని తలయందును, నక్షమునందును మూడు తుపాకిగుండ్లు కనబడెను. ఒక గొప్పవాని యింటిలో ఈనాత్య జరిగినది. అతనిని చంపినవెనుక శివమును మోటురు బండిలో రివాజదియొద్దకు తీసికొనిపోయి మంచుగడ్డల గుండ యడుగున బడవేసిరి. ఈ నాత్యకు కారణమైనవా రెవరో అందఱికిని తెలియదు. దేశమునకు విషప్రాయము దగువాడు తొలగబోయినందున రష్యా సిక్కింతతో నుండగలుగును.

బాల్కను

గ్రీసుస్థితి.

రాజుగారి విషమస్థితి.

లండను, జనవరి 10:—ఏథెన్సునుండి రైటరు ఇట్లు రెంటి వార్త నిమిచ్చుచున్నాడు:—గ్రీసుపరిస్థితులు ఇంకను విషమ

స్థితియందున్నవి; ప్రజల అభిప్రాయమున కనుగుణముగా మిత్రమండలివారి లేఖ కెట్లు రాజుగారు ప్రత్యుత్తరము నిమిచ్చుటకును వారికి తోచుటలేదు.

మిత్రమండలివారు కోరిన విషయములు

లండను, జనవరి 10:—గ్రీసుప్రభుత్వమువారి అధికారముల కభ్యంతర మేమియు లేదని మిత్రమండలివారు గ్రీసు ప్రభుత్వమునకు వ్రాసిరి. డిసెంబరు 11-న తేదీని జరిగిన దురంతములకు బాధ్యుడగువాని నింకెవనివైనను ప్రభుత్వము వారు నూచించిననే తిప్ప మొదటి సేనాదళపు అధిపతిని యుద్ధోగమునుండి తొలగింపవలె ననియు, కిరంగులును, యుద్ధోపకరణములును క్రిలాపాసినినుకు తప్పక పంపబడవలయు ననియు, మిత్రమండలివారు వ్రాసిరి.

మిత్రమండలి ప్రతిపత్తులు

లండను, జనవరి 10:—ప్రాత గ్రీసునందలి పట్టణము లందు మిత్రమండలి ప్రతిపత్తుల సంఘమువారు మిత్రమండలి నౌకాదళము కాన్స్టాంట్లిన రాజుగారిని ముట్టడించవలెనుగాక యని ప్రార్థనలు సువుపుడు కొంత సంఖ్య ధము జరిగించుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. ఏథెన్సులోని గాజపక్ష పత్రిక లన్నియు మిత్రమండలివారిని (ముఖ్యముగా బ్రిటిషువారిని) నిందించుచున్నవి. మిత్రమండలివారివై యుద్ధము ప్రకటించవలయు ననియు ననేకులు కోరిరి గాని వెనిజలన్, మిత్రమండలి పక్షమువారు విశేషముగా నుండిరి.

రుమేనియా రంగము

లండను, జనవరి 10:—బోటకుకొండ దిగువను రష్యా వారు శత్రువులను తలపడి 600 చుది వైనికులను 3 నైరంగులను 16 పోర్టింగులను పట్టుకొని. రష్యావారు మొదట కిరంగులను గాల్చిరి. టుటకుగోనులో 6 సారులు శత్రువులు తలపడి మోడిరి. డోబ్రుజామొద్ద బల్గర సేనవై రష్యా వారాన్వేషియుగబడి సర్వనాశనము గావించిరి. మెచియొద్ద నున్న రష్యా రుమేనియా సేనలు బ్రాలియాకు పోయినవి. కాక్సును రంగమున నుంచు లిలువెత్తుకొని కధికముగ పడినది.

జర్మనులపగల్గియులు.

లండను, జనవరి 10:—మిత్రమండలివారిని త్రొక్కివదిలెనవరకు వెనుకకు నెట్టితిరుని జర్మనులు ప్రకటించిన ప్రకటనమునందు సత్యమేమియులేదని రష్యనుల ప్రకటనయును బట్టి తెలియుచున్నది. ఈ యుద్ధమునందు కట్టకడపట దామ్యాలు సేన ఫాల్క్ ల్యాండు సేనకు చాల వెనుక బడిపోయెను. రష్యను లాసేనను వెనుకకు ద్రోసిరి. పశ్చిమమునందు వెనుకకు పోవుచున్న రష్యను సేనతో సమానపక్షి నుండుటకు రష్యను తూర్పుప్రక్క సేనయును వంతెయొద్దకు వెనుకకు బోయిరి. ఇట్లు జరుగుటకు జర్మనులయొద్ది చేయియు కాగణముగాదు. ద్రెలానేవుకు 10, 12 మైళ్ల దూరమునున్న వంతెనకు అనేక పర్యావరణముల దెము ముట్టడించుచుంటిని జర్మనులు ప్రకటించిరి. అచ్చట వారికి జయము గలుగలేదని ఆ ప్రస్తావననే ఇప్పుడు ఎత్తుటలేదు. రష్యనులపక్షి మధ్యభాగమును శత్రువులు ముట్టడించిరి గాని వెనుకకు నెట్టివేయబడిరి. శత్రుపక్షి ఇప్పుడు ద్రెలాకు 12 మైళ్లదూరమున నున్నది.

గొప్ప యుద్ధము జరుగ నుండుట

లండను, జనవరి 10:—మాల్డేరియాసరిహద్దులందు సిక్తో నదివైపునకు రష్యనులు వెనుకకుపోవుట పూర్తయినది. ఫాల్క్ ల్యాండు సేన ఇప్పుడు పూసానిఫుండెరి అను వంతెనను సమీపించుచున్నది. ఇచ్చటనే 50 మైళ్ల నకుమగల ఫ్రాన్సు లలో ముఖ్యమైన ప్రదేశములు గలవు. ఇచ్చట ఒక గొప్ప యుద్ధము జరుగ వచ్చును.

బల్గేరియా

బల్గేరియా చేసినపని.

లండను, జనవరి 10:—సోఫియానుండి అంబుగ్గాముకు నచ్చినతెలిపాడ్రునుండి ఇట్లు తెలియుచున్నది:—సాబ్రాంజి సభయందు బల్గేరియా ముఖ్యమంత్రి యువనస్తినించుచు బల్గేరియా పూనుకొనిన పని జయప్రదముగ నెరవేరినదని చెప్పెను. బల్గేరియనులు దామ్యాబునదని దాటుటనుగూర్చి విమర్శలకు ప్రత్యుత్తరము నొసంగుచు నతడు బల్గేరియాలోనున్న అస్తి యను జర్మను సేనలు బల్గేరియను సేనాధిపత్యముక్రింద నేయుండునని చెప్పెను.

జర్నలి

కీల్ నగరమున స్థితులు.

ఆంధ్రప్రదేశ్, జనవరి 3:—“టెలిగ్రాఫ్” పత్రికా ప్రతినిధి యొక్క కీల్ నగరమున చాలకాలముండి వాసులుచేయుచున్న యొక తటస్థజేయునితో మాట్లాడగా నత డిట్లు చెప్పెను:— కీల్ నగరమున భౌజనపద్ధతులకు కఠినమైనది. ప్రజల కష్టాలములకు మిత్రులైన. ఆత్మప్రకటన పనివారిని యుద్ధగంగమునకు బంపిరి. సముద్రాంతర్గాములవలన జర్నలులకు విశేషనష్టము గలిగినది.

బెల్లెను నగరమున సమావేశము.

లండను, జనవరి 3:—శ్రీకృష్ణేశ్వర పార్లమెంటు సభల ఆవృత్తి ఉపాధ్యక్షులు జనవరి 19 వ తేదీని బెల్లెను నగరమున సమావేశ మగుదురు.

జర్నలు నిలువ సేరలు.

ఆర్థికరంగములకును పంపబడుట; లండను జనవరి 3:—“డెయిలీ టెలిగ్రాఫ్” పత్రికకు గోమరులేఖకుడు స్విట్జర్లాండువారు చెప్పినవిషయములను గూర్చి వ్రాయుచు ఇట్లు వ్రాసెను. మిత్రమండలివారు తీవ్రమగు నరస్కందము జరుపుదురను నమ్మికతో జర్నలుల తమ నిలువ సేరలను వివిధరంగములకు బంపుచున్నారు.

క్రాంతి యుద్ధపు.

లండను, జనవరి 1:—విడిగా నేషనల్ ఆను పత్రికకు బెల్లెనుండి ఇట్లు తెలియజేయుచున్నది.—మేనెల కావల జర్నలు సేరలు శ్రమపడ నక్కరలేనని వైదికులకు చెప్పవలసినదని. జర్నలు సేనాపతుల కుత్తరపులు వచ్చినవి. యుద్ధము కొంత క్రమముగచున్న వస్తువులు మున్నగువానిని గూడ మేనెలవారు చాలాంతరము మాత్రము ఏర్పాటు చేయుచున్నారు. మిత్రమండలి వారిద్విన ప్రత్యుత్తరములకు ముందే ఈయుద్ధపు పుట్టియుండును.

జర్నలికి మిత్రమండలి ప్రత్యుత్తరము.

లండను, జనవరి 1:—మిత్రమండలివారిద్విన ప్రత్యుత్తరము బెల్లెను నగరము చేరినదనియు దీనివలన బెల్లెను నగరమున గతశనివారము విశేషసంతోషము గలిగినదనియు ఒకపుకారు పుట్టినది. ఆ సరికను రాయబారి చుండెపుద్వారము నొద్ద జర్నలు ప్రజలు గుంపులు గుంపులుగ చేరిరి.

రెండు జస్టిసులు ధ్వంసమగుట.

కోవెక్ పోగ్ జనవరి 4:—రెండు జస్టిసులు పెన్సిల్వ్యానియా లాండన్ ఆను విమానాలయమునందు ఆగ్ని వలన దగ్ధమైనది.

సంధి వరతులు.

ఆంధ్రప్రదేశ్, జనవరి 3:—సంధివరతులను శత్రుమండలి వారు విల్లును గానికి పంపురని జూలియన్ ఆండ్రాసి ప్రభువు గారు ప్రకటించినది “ప్రాంతస్వరక్షితులకు” పత్రిక వ్రాసినది.

మెసపొటేమియా

మెసపొటేమియా రంగము

లండను, జనవరి 3:—మెసపొటేమియానుండి ఇట్లు తెలియుచున్నది:—కుంభకృష్టిగ వర్షము కురియుచున్నను ట్రైగ్రీసు నదికి ఎడమకట్టునను, కుటర్ అమాగాతు తూర్పునను, కొంత పురోగమము సలిపితిమి.

ఈజిప్టు

ఎల్ అరీష్ పతనము

కెయిరో, జనవరి 3:—ఎల్ అరీష్ ఆను పురమును జయించుటనుగూర్చి సర్ డగ్లస్ షోగ్ గారు ముర్రే గారి నభినందించుచు పంపిన తంతివార్తకు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చుచు “మా వద్ద యనుజూని యభినందనముల కెంతయు కృతజ్ఞులమని ముర్రే గారు వ్రాసిరి.

మెదినాయందు తురుష్కుల దౌర్జన్యములు.

అలహాబాదు జనవరి 4:—“పయోనీర్” పత్రికకు కెయిరోలేఖకు డిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—మదినాయందున్న అరబ్బీ సేనకు నాయకులను మక్కా మెర్ఫ గారికుమారులను నగు అమిర్ ఫెహాల్ గారు ఈక్రింది తంతివార్తను మక్కాకు

పంపిరి యొక్క ప్రటనము ఇక్కడ ప్రకటింపబడినది:—తురుష్కుల దౌర్జన్యములు మునుపటికంటె రెండింతలే నవి. ప్రజలను ఉరికియుచు, ప్రాణములతోనున్న జేహములందు మేకులుగొట్టుచు నానావిధముల సంతోషము గలిగించుచున్నారు. అవాల్ గాలిలో మిగిలియున్నవారిచే నిర్బంధ సేవకూడ చేయించు కొనుచున్నారు. ఆ వాల్ గాలి వారు మదినాపురపరములందు నివసించువారు, వీరు అరబ్బీలతో జేరకపోయినను తురుష్కులు వారిని గత సామ్రాజ్యమున ముట్టడించి దృష్టాంతములకు వారిని వదిలి వ్రేలియు చెజబట్టిరి. ఇటీవల తురుష్కులు మదినాపురమున వారి మువ్వలని ఉరికియించిరి. ముసలివారిని పిల్లలనుగూడ యుద్ధరంగమునకు పంపుచున్నారు.

తురుష్కు సేనలతో మన తూర్పుసరిహద్దులందున్న ఆస్త్రియను జ్యోత సేనలను తమ కిరంగులతో గూడ కాంప్లాన్సి పోటుకు రావలసినదని ప్రకటింపబడినది. ఇక్కడికి తెలియజేయుచున్నది. తురుష్కులు తమ నిలువసేరలను వాయువాస్త్రాకాశ్యాలయములను తీర్ బాబాకు మార్చినదియు తెలియుచున్నది.

అమెరికా

అమెరికా రాజకీయసభ.

వాషింగ్టన్, జనవరి 4:—అమెరికా రాజ్యాంగసభలో విల్లును గారి లేఖ శనుకాలముగ నభిప్రాయ మిచ్చుటకు ఏషి అనుబడిన బిల్లు సందర్భమున తీవ్రమగు చర్చ జరిగెను. లాజ్ గారు బిల్లునకు వ్యతిరేకముగ నుత్తరము పొంగరగని సంధి కొంతకు కాంక్రెటు సభవారు ఆ తురులై యుండజాలని చెప్పిరి. విల్లును గారు తీవ్రమైన చ్యోకబట్టి విల్లును గారును యుద్ధమున జేరినదకు అపవాదము విల్లును గారునై మోపబడుచున్నది. చర్చ ముగియకుండే రాజ్యాంగసభకు వాయిదా వేయబడినది. దీనిని బట్టి సేనలు సభవారు విల్లును గారికి వ్యతిరేకముగా తీవ్రమగుచునీ యూహింపవచ్చును.

హాలండు

బ్రిటిషువారు గనులు వేయుట.

ఆంధ్రప్రదేశ్, జనవరి 4:—బ్రిటిషువారు గనులు వేయుటకు గురించి జర్నలులు తీవ్రమైన వ్రాసిన ప్రకటనలను దూషించుచు బ్రిటిషువాకులు సందరించు బ్రిటిషుసముద్ర మార్గములందు బ్రిటిషువారు గనులను వేయుమరుట ఎవ్వరను నమ్మజాలదని హాలండు వాస్తవప్రకటన వ్రాసినది.

దచ్చినా కాదశము

లండను, జనవరి 4:—నాకాదశపురెక్కలనుబట్టి కొన్ని సంశ్లేషములగుట దచ్చి నాకాదశము వృద్ధి చేయబడదని దచ్చిపత్రికలు వ్రాసెను.

రాజప్రతినిధిగారికి వచ్చిన యుద్ధవార్త.

ధిల్లీ, జనవరి 4:—జనవరి 2 వ తేదీన కుక్రండి తంతి వార్త హిందూదేశీ కావ్యదర్శి గారి యొద్దనుండి రాజప్రతినిధి గారికి వచ్చినది.

ఆంగ్లరంగము.

బ్రిటిషు రంగమునందు కిరంగిదశము ముట్టడులను సలిపెను.

పరాసు రంగము.

శత్రువులు మైవనదివై నున్న ఆరేవ్ ఆను పురము నందు రెండు పర్యాయములు పరాసువారిని ముట్టడించిరిగాని ప్రయోజన మేమియు గలగలేదు.

ఇటలీ రంగము

విశేషములు లేవు.

రష్య రంగము

పిస్కీవద్ద రష్యులు శత్రుప్రయత్నములను వ్యర్థపఱచిరి.

హొమేనియా రంగము

మాల్దేవియా సరిహద్దునందు జర్నలులముట్టడి ఇంకను ఉత్తరమునకును సాగినది. కాని ఒక్క స్థలమునందు తప్ప రష్యులు హొమేనియాను శత్రువులను వెనుకకు నెట్టివేయగలిగిరి. ఫాక్స్ నీయొద్దను, ఆగ్నేయమున డామూలు మరకును రష్యులు హొమేనియాను నూతన స్థలములకు వెనుకకు బోయిరి. బుజ్జోట్రైలా రయలుమార్గముమీద శత్రువుల ముట్టడులు వ్యర్థము లైనవి. శత్రువుల యొత్తిడివలన రష్యులు “మేసిక్” నం లేనప్రాంతమున నూతన స్థానములకు వెనుకకు బోయిరి.

దేశీయ తంతి వార్తలు

(హా విలేఖకుల నద్దనుండి.)

పంజాబు

డెయిలీ విలేఖకుల నున్న కవిత్వములు చాత్యచేయుట లాహోరు, జనవరి 4:—పంజాబులో వైలాఖో, జిల్లాలోని రాహూలజెరి కాంగ్రెసులము వర్ష సాగాగా యుటకు 27-12-16 వ తేదీ గాత్ర 12 గంటలకు ఇనవంతు వచ్చుటచే చరుసింగు ఆను కవిత్వము వ్రాసెను. ఆతడు 3 గంటలకు మరెయిక కవిత్వము లేవీ తాను విప్లవకొనవలసి యుండెను. అటుల లేవలేను గాన ఆకవిత్వము మెలకువ గావెను. అతనికి తెల్లవారి 7 గంటలకు మెలకువ వచ్చినది. అపుడతడు చూడగా నవట చర్చిం గు కే ల యుండెను. అతని రెలయు మొండెమును విడిపోయియుండెను. తాళములు భద్రముగా నున్నవి. చెప్పించుకొనినను తుసా కియు తూటాలును భద్రముగ నుండెను; గాన నెవరో కావేషి చేత నతని హత్యచేసినది తలపబడినది.

బండిపోటుదారులను వ్యవహరించుట.

పంజాబునందలి గావత్తిండి జిల్లాలో కనయకుగిరి అనునొక గ్రామమున భీరుసింగు ఆను నతనియొద్ద నొక వెల గల ముత్యాలచోర ముండెను. రావత్తిండి వాస్తవ్యుడు నొక విశ్వదాహ్యునిము వెండి బంగారు నగలను కొనుటకు గ్రామముల వెంట తిరుగుచు నచటికిబోయి ఆహారమును చూచి కొనదలచెను గాని జేయు వదలేదు. ఇది వినిన చరి నెలకన ములకు 23-12-16 వ నా కంసాలి చూల నవట కరచెడెను. ఆ రాత్రియే 12 గురు భీరుసింగు ఇంటిని దోచు కొనిరి. దొంగలు యిలువెవలి పోగనే యింటి వారు కే క లు బెట్టగా డొరివా రందరును పోగుపడిరి. వారిలో గానవాళి అనునతడు దొంగలలో నొకరిని బట్టుకొనినను. అతడు రాజత్తిండి కంసాలి జైలుకు గాం అనునతడు, అతడు మరి 11 గురి పేర్లు చెప్పెను. 4 గురు పతానులను 2 గురు సిక్కులను తక్కిన 5 గురిగూడ పోలీసువారు బట్టుకొనిరి. కాలూరి నివాసి యగు ఉత్తరసింగువద్ద 34 తుపాకులను 4 పిస్తోలును చాల సాత్తును దొరికెను.

కాంగ్రెసు మోస్తేములీగు సభలు

సి. ఎమ్. గాజెటు పత్రిక.

లాహోరు, జనవరి 4:—ఈసభలలో వాగ్దాతయే మితి మీరినదిగాని రాజనీతిజ్ఞులి తలమాపలేదు. మొత్తమువీడ జాతీయవాదులప్రతిభ మివారులను లోగినినది. ఇరుపక్షములవారును పట్టుదలలు వదలి కలిసి కొనుట విధిలేక నును పలుకు క్రియవలన సాధ్యమగునని సంయుక్త రాష్ట్రములందు జరిగిన చ్యోకలన కనిపట్టుటలేదు. ముద్రాదేశీక్ష కాని కాసున ములనుగూర్చినే వీరు వాచాలత యంతయును వెల్లడించిరి గాని ఇట్టియుత్సాహమునకు స్వరాజ్యభాషియే ముఖ్యకారణము. ఇదివెంటనే లభింపవలెనని ఈ నినదవారు బుడేదలలు యున్నా. ఇంత స్వల్పకాలమున నెట్టి ప్రజాసత్తాకాశక్తిగి గల దేశమునందును గూడ నిది లభించలేదు. విచారాది కాసున- కావ్య నిర్వాహక సభలకు ప్రభుత్వోద్యోగులు నిల యొగ్గవలెనని వీరు కోరుచున్నారు గాని వీరు కోరు నది ప్రజాపరిపాలనము కానేకాదు. స్వల్ప జన పరిపాలనము. విద్యాభివృద్ధి లందరికైననుగూడ వీరు ప్రతినిధులు కాబోయి. వీరు-నవీనభావులకు మిత్రమే ప్రతినిధులు. నోరులేని భావ తీయులు కోట్లకొలదిగ నున్నారు. ఈ విద్యాభివృద్ధి లాప్రజలకు ప్రతినిధులు కాదు. ఎప్పటికైన ఈ దేశమునకు స్వరాజ్యము రావలెనను కోరిక మాకు నామోదమే గాని కలము పోటుమాత్రమున నేడే స్వపరిపాలనము రావలెనను పిక్సీల్స్ కో మే మేకిధనింపజాలము. ప్రతినిధి ప్రతిష్ఠాపనల గురి నృద్ధి ఈ రీతి నేదేశమునకు వృద్ధి నొందలేదు.

ఫిట్టి

స్టేగువ్యాధి.

ధిల్లీ, జనవరి 4:—30-12-16 వ తేదీతో నలకరుకు వారమున హిందూదేశమున 9895 గురికి వ్యాధి పోకి=2. 7799 నురణములు కలిగినవి. విశుములు—బొంబాయి కింగు 2128 చెన్నపురి 637 బీహారు 200 పంజాబు 1194 పంజాబు 80 బర్మా-87-మధ్య-871 మైసూరు-162 మైసూరు-162 1996 ము ఇండియా- 176 రాజపుటానా-4 నాపరు-4

బొంబాయి

ఇండియా మంత్రిని నొక మహారాజు

రు 7,25,130 లకు నావాచేయుట.

పూనా, జనవరి 4.— కిర్తీశేఖరుల తాయి మహారాజు గారి పుత్రుడగు శ్రీరామ్ నాథ్ వాసుదేవ పండిత మహారాజు గారికి సంస్థానమును అప్పగించి నేయవలెనని శ్రీరామ్ నాథ్ వాసుదేవ 26-3-1915 వ తేదీన పేర్కొనిన ఒక ఉత్తరువును కోర్టు ఆఫ్ వాడ్స్ వారు ఆంధ్రప్రదేశ్ నుండి తీసివేసినారు. జమాఖర్చుల నియంత్రణ గాన మహారాజుగారు పూనా జైల్లాజుడ్జి కోర్టులో దావా చేసిరి. ఆదావా నేకు విచారణకు వచ్చినది. ఈ కల చాయిదా నియంత్రణ తీసివేసిన నొక తనము వారి న్యాయవాది కోరెను. ఇది తన తే చాల కాలా తీసివేసినది. సంస్థానమును పోరనియవారు భక్తకర్తగా నున్నారు. వారిద్వారా సంస్థానపు సొమ్ము నిలువయున్నది. అటు లున్నను లోకులకు సంస్థానములలో రావలసిన బాటలకు లోకులు దావాలు చేసి సంస్థానములలో భాగములకు నేలలు వేయించుచున్నారు. భక్తకర్తలు చేయించుచున్నారు. వారికి చాల నష్టము కలుగుచున్నది గాన వాయిదా యియ్యవలదని వారి న్యాయవాది వాదించెను గాని మాన్యురక తేదికి వాయిదా వేయబడినది.

బొంబాయి బాంకి.

బొంబాయి జనవరి 5:—

మొత్తము బాధము	రు 15,40,834-1-9
వివరములు	
సాలుకు 100 కి 15 వంతున ఆదాయపు	
పన్ను లేదా భము పంపకము	6,50,000-0-0
సాలుకు 100 కి 2 వంతున ఆదాయపు	
పన్ను లేదా భము పంపకము	1,00,000-0-0
చెల్వగిన హామీల ముద్రా	4,00,000-0-0
ముందునంతర్జనులకు ప్రారంభపు నిలువ	8,90,834-1-9
మొత్తము రు	15,40,834-1-9

జి. ఐ. పి. రైల్వే కంపెనీ

బొంబాయి, జనవరి 5:— ఈ కంపెనీ వారి యుద్ధ్యోగులలో సుమారుముగ్గురు పోయిన వారందరికి నొకసమరణ చిహ్నమును విక్రయించి టైల్స్ ను మొదల పీరు కట్టించదలచిరి. దాని విషయము నేనలో చేరినవా రందరి పేరులు నుండును.

బంగాళము

ఇండియా సర్వసేనాధిపతి.

పీరు గురువారమునాడు (4-1-17) సాయంకాలము 5:30 గంటలకు కలకత్తాకు చేరిరి. గవర్నరుగారియింట నివసించుచున్నారు.

కార్మికేలు ప్రభువుగారు

పీరు సెప్టెంబరు 12-2-17 వ తుది వేళకు వచ్చి 16-2-17 వ తుదికి వచ్చెను. ప్రభువుగారు మహా దైయును అందగ్గుల కార్యమును ఇద్దరు అంగరక్షకులును వీరితోగూడ వచ్చెను.

ప్రభువులకు సభ

మొన్నపర్వ ప్రభు అభ్యుత్థిత పహింతులు.

కలకత్తా జనవరి 4:— నేడు మధ్యాహ్నము సభ ప్రభువుగారు అభ్యుత్థి క్రింద జరిగినది. వైద్యశాలలో చికిత్సను బడెను గోరువారి సంఖ్య పెంచినది. తనలి చాలుట లేదు. కొన్ని కట్టెములు ప్రభువుగారు పనికి వచ్చుటలేదుగాన ప్రభువాని పరివేషి వైద్యశాలను సమగ్రముగ నొసరించిన గాని ప్రయోజనములేకని ప్రభువుగారు నడిచిరి.

తెలకుగారు.

కలకత్తా జనవరి 5:— బొలగంగాధర తెలకుగారు నిన్నటిదినము మహారాష్ట్ర కనలి గృహము సందర్శించి యు పయించుచు బంగాళమునందున్న మహారాష్ట్ర లండనును నికమత్యముకలిగి కాన్యపురమైన బంగాళా ప్రాత్రులయొద్ద గల నుంచి గుజులుల నలవడచేసికొని బంగాళా ప్రాత్రులకు నుహారాష్ట్రుల సాహసాని సద్గుణముల నియవలయునని బోధించిరి.

సమకాలి కాభిప్రాయములు

దేశభావల యుపయోగ మొనరకు ?

ఎడ్యుకేషను రిఫ్రామ్ సి. ఆర్. కృష్ణారావుగారు దేశభావల నుపయోగించు సమకాలము తెల్వి? అది ఎంత వఱు నుపయోగించు వలయునను నంతములను గూర్చి తేర్చిం చిరి. దేశభావ లేక యాంగ్లభాష మూలమున భారతీయ విద్యార్థుల కన్ని సాధములను బోధించు ఈ సాధనవాటు ఎంత వేగముగ వలనుపడిన నంత వేగముగ నాపివేయవలయును. ఈ మార్పు నొక్కమారుగ ప్రవేశపెట్టుటకు వీలులేదు. కాని మక్రమ ప్రాథమిక తరగతులలో నీమార్పును వెంటనే ప్రవేశ పెట్టు ప్రయత్నము చేయవలయును. అటుల జేయుటయు పొసగ గలదు. విద్యార్థియొక్క కాలమును, శక్తియు, విశేషముగ దేశభాషయగు ఆంగ్ల భాషాజ్ఞానా వ్యవస్థ నను నుపయోగించుటచే చెడిపోవుచు న్నున్నది. ఇంత శ్రమదాహులతో నేర్చుకొని ఆ భాష ను వ్యవస్థ నేర్చుకొని నాట కొక సాధనముమాత్రమే యగుచున్నది. ఆంగ్లభాషమూలము ననే విద్యనభ్యసించవలయు నంతవఱును ఆ భాషను నులభముగ నేర్చుకొను సాధనముల నేర్పరవలయును. వ్యాసతేజు కుడు, ఒక భృగికోతే యక్కడముందు నట్టి యేర్పాటుల జేసిన మంచిదని నూచించెను. సాంకేతిక, పారిశ్రామిక పదము లకు తిగిన పదములు దేశభాషలలో తేకుండు మాత్రమున నున మధ్యస్థపద నకసగములేదు. ప్రభువుమున ఆంగ్లేయపదములనే వాడుచు కాలకమమున జపానువారివలె వాని విడువదగును. —“మోడరను రిఫ్రామ్” మాన పత్రిక.

హిందూ దేశమునకు స్వపరిపాలనము.

హిందూదేశ స్వపరిపాలనమునుగూర్చి బ్రిటిషు దొరత నము వారేదియో యొక నిశ్చితాభిప్రాయమును తెలుపు టా వశ్యకమని జిన్నాగారు నొక్క నొక్క వక్తానించిరి. అది యుచితముగను, న్యాయముగను, ఉన్నది... హిందూదేశము సామ్రాజ్యముననుండి పరిపూర్ణ స్వపరిపాలన సందగలుగుటయే హిందూదేశ విషయమున బ్రిటిషు దొరతనమువారి యాదర్శము. స్థిరములగు నియమితోద్యమముల చక్రము ఆయాదర్శ గమ్యస్థానపు మెట్టుల విశేషముగ నేర్పరచెను. సర్వవ్యాపక ప్రాథమికవిద్యపై నాధారపడిన స్థానిక స్వపరిపాలనము, వాస్తవమైన స్వపరిపాలనాధికారములతో నభివృద్ధిచొందు రాష్ట్రీయపరిపాలనము, నీవివిధ నాధారపడియుండు ప్రాతిని ధ్య సామ్రాజ్యసభా నిర్మాణము మొదలగు స్వపరిపాలనాగమ్య స్థానపు మెట్టులన్నియు విశేషముగ నేర్పరచిరి. యథాగతి స్థితి యిట్లుండ నీయదర్శమును విశేషముగను, దృఢముగను, తెలుప వండుటకు మాకు తగిన కారణము లేరీయు గానరావు. అం తియగాక అటుల జేయుటవలన ననేకలాభము లున్నవని మా యభిప్రాయము. ఈ యాదర్శనా ప్రకటనను తోచాటు, పత్రికాకాననము నందలి యసందర్భములు, భారతీయులకు వైనికోద్యోగము లీనువంతులు, మొదలుగా గల అనవసరము లును, అత్యంత కోపోద్దేకములును, దేశభాషాప్రాయకము లునగు చట్టములను, ఉపకరణములను, నున పరిపాలనము నుండి వెంటనే వెరకివేయవలయును. అనవసరముగ తేపించియున్న ఈ సంస్కరణములు యుద్ధాసంతరమునకు వంతులు కెట్టి కారణములును గవచ్చవు. —మొన్న ఆఫ్ ఇండియా పత్రిక.

ఇటీవలి తంతివాక్యములు

లండను, జనవరి 4:— వైనికవర్గమును, యుద్ధగంగమున కనవర్గము సామగ్రిని దీసికొనిపోవు పన్ను వివేక్షి యా యను జ్ఞీయ గత సామగ్రివారమునాడు మధ్యధరాసముద్రమున సము ద్రాభిగ్నమైనవల ముంబయికివచ్చిరి. ఎందఱు నవ్వమైకో ఎంత సామగ్రిపోయినదో తెలియలేదు; కాని సర్వమును, ముఖ్య ఇంజి నీరుమాత్రము కనబడుటలేదని అనుకొనుచున్నారు.

లండను, జనవరి 4:— “బేకెన్” (బ్రిటిషు) “బ్రిటా నిక్”, “ఎలిక్” (నార్వే) అను జ్ఞీయములు ముంచబడివి.

లండను, జనవరి 4:— నిన్నటి దినము ఎడింబరో, గ్లాస్గో నగరములకు నడుచు రెండు రయలుబండ్లు డిక్షనుట వలన 11 మంది మరణించిరి. 43 మందికి గాయములు కలిగినవి.

లండను, జనవరి 4:— ఇటలీ వారి టిల్లు ప్రకటించిరి:— కాన్స్టాన్టినోపుల్ కిరంగియుద్ధమునలన కాన్స్టాన్టినోపుల్ యను న్దలమునకు పశ్చిమమున శత్రువుల బలీయులకు స్థానము భంగ పడెనది.

లండను, జనవరి 4:— రస్సావారిట్లు ప్రకటించిరి. (బ్రి టిషువారి సాయుధములగు మోటారులు ట్రైలావిజను పుర ములకు నడుచు శత్రువులకు విశేషముగా కష్టము గలిగించినవి.

రైలుబండ్ల ఆదాయము

1-4-15 మొదలు 23-12-15 వరకు వచ్చిన ఆదాయముకంటె 1-4-16 మొదలు 23-12-16 వ తేదివరకు రు 4,43,90,478 లు హెచ్చుగా వచ్చిన మొత్తము.

బంగాళా బాంకి.

సాలుకు 100కి 16 వంతున 6 నెలల లాభమును బాంకి వారు పంచివెట్టెదమని ప్రకటించిరి. 5 లక్షలు నిలువనిధికిని 1 లక్ష పించెను నిధికిని చేర్చి రు 4, 65,283 ముందు సంవత్సర మునకు ప్రారంభపు నిలువ గామాపిరి. 13 లక్షల రూపాయలను నిలువనిధిలోనుండి హామీల లియనిధికి మార్చిరి. దానితో 63 లక్షలు మొత్తము చేరెనది.

హిందూ దేశ సేన.

చక్రవర్తిగారి యభినందనములు. సింలా, జనవరి 4:— చక్రవర్తిగారు క్రిష్టియన్ సందర్శ మున తమ హిందూదేశ సేన సభిసందించుచు పంపిన సందేశము నకు ప్రత్యుత్తరముగ హిందూదేశ సర్వ సేనాధిపతి చక్రవర్తిగారి ఆతిథివంగక కార్యదర్శికి ఇట్లు వ్రాసిరి. — చక్రవర్తిగారు క్రిష్టియన్ సందర్శమున హిందూదేశ సేనలకు పంపిన అభినందనములకు గాను సేనల కృతజ్ఞతా పూర్వకములగు వందనములను చక్ర వర్తిగారికి దెలుపుచు. చక్రవర్తిగారి సందేశము పైనికుల కందటికిని దెలుపబడినది.

రంగూను వార్తలు

రంగూను, జనవరి 5:— టెలిగ్రాఫ్ డై రెక్టరు సర్. డబ్ల్యు మాక్స్వెల్లుగారు నిన్నటిదినము ఇండియానుండి ఇక్కడికి వచ్చిరి. సింగపూరునుండి వచ్చిన అగ్నిప్రమాదము సంద ర్భమున 2000 చుట్లు గల తంతు పలక ఓరియంటల్ టెలి ఫోన్ ఎలెక్ట్రికల్ కంపెనీ వారికి పంపబడినది ఇది రెండు వా రములలో రంగూను చేరును. దీని వలన చెడిపోయిన తంతులకు క్రొత్త తంతు లేర్పఱుతురు.

Mr. Tilak's Advice to Mahratta Boys.

CALCUTTA, January 5. Mr. Tilak, who is now in Calcutta, paid a visit to the Mahratta Lodge yesterday. Addressing the young Mahratta boys at the lodge Mr. Tilak emphasised that the Mahrattas living in Bengal should be bound by the cord of union for the national regeneration of the country with the Bengalis who are in his opinion superior in many respects in the sphere of action and take back to Mahratta country what is good in the Bengali character. He asked them to give the Bengalis in exchange the Mahratta spirit. By this mutual help and co-operation and by the exchange of thoughts among the Mahrattas and the Bengalis they would be able to rejuvenate India.

BRIEF TELEGRAMS.

H. E. the Commander-in-Chief with General Scott, Military Secretary arrived in Calcutta at 5-30 yesterday (Thursday) evening and is staying at the Government House as guest of H. E. Lord Carmichael.

H. E. Lord Carmichael proceeds to Coosha Behar for a couple of days tiger shooting on the 12th February and returns on the 16th. He will be accompanied by Her Excellency, Miss Carmichael, Miss Anderson and two A. D. C's.

The total approximate gross earnings of the State and Guaranteed Railways from the 1st April to the 23rd December, 1916 are more by Rs. 4,43,90,478 than the figures for the corresponding period of 1915-16.

A Press communique states:— The Secretary of State for India has been pleased to appoint General Sir Edmund Harrow, G. C. B., G. C. S. I. to succeed General Sir Charles Egerton, G. C. B., D. S. G., on the India Council when the latter retires.

Letters received from Sfax last week, inform that several of the Pondicherry Soldiers of the French Indian Contingent at Sfax, have been permitted to come and stay at Pondicherry for three weeks. They are expected to be here on next Saturday. Their passage shall be borne by the Government.

The G. L. P. Railway administration as a tribute to those employees of theirs who have gone to the war propose erecting a memorial at the Victoria Terminus. It will be in the form of a fine tablet made in the boys workshops and will contain the names of all G. L. P. men who have joined. His Majesty's forces for active service.

In connection with the recent fire at Singapore the Manager of the Oriental Telephone and Electric Co., Rangoon has received advice that 2,000 lineswitch-boards are being despatched by steamer due to arrive there the week after next. The work of connecting up the whole system will be expedited as soon as possible and receipt of the switch-boards.

THE GREAT WAR.

KING CONSTANTINE'S DILEMMA.

BATTLE IMMINENT BETWEEN RUSSIANS & GERMANS.

[REUTER'S AGENCY.]

AMERICA.

Germany's Peace Terms.

LONDON, January 4. AMSTERDAM.—The "Frankfurter Zeitung" says Count Julius Andrássy has announced that the peace terms of the Central Powers will be communicated to President Wilson.

German Anticipation of Peace.

LAHORE, January 4. LONDON, January 3rd.—The "Idea Nazionale" learns from Berne that the German commanders have been ordered to inform their troops that their sacrifices will not continue beyond May, and the war feeding arrangements are similarly limited. This was prior to the Allies note, though the authorities were under no delusions regarding its tenor. ("C. and M. Gazette.")

President Wilson's Note.

Significant Debate in Senate.

LONDON, January 4. WASHINGTON.—A significant debate took place in the Senate on a resolution endorsing President Wilson's note. Mr. Lodge vigorously opposed the resolution and declared that Congress could not be expected to respond to clamour for a peace which was not worth having. President Wilson's action had laid the United States open to a charge of partisanship. The debate was adjourned, thus indicating that the Senate is likely to go against President Wilson.

Excitement in Berlin.

LAHORE, January 4. LONDON, January 3rd.—There is a rumour that the Allies' reply has arrived, and greatly excited Berlin on Saturday. Crowds thronged the approaches to the American Embassy. ("C. & M. Gazette.")

GREAT BRITAIN.

A Silver Badge for the Incapacitated and the Discharged.

LONDON, January 4. H. M. the King has been pleased to approve the issue of a Silver badge to officers and other ranks of British Indian and Overseas forces who have served at Home or abroad since the 4th August 1914 and who have for age or physical incapacity retired, relinquished their commissions or been discharged from service, such incapacity being due to wounds or to sickness, provided that the disability renders them permanently unfit for any military service.

Repatriation of Civilians.

An Agreement Between Germany & Britain.

LONDON, January 4. An Anglo-German agreement for the repatriation of all interned civilians over forty-five (except twenty) on each side has now been completed. It applies to the whole Empire. Germany has agreed to the inclusion of retired naval and military officers not receiving pay even though they are receiving pensions.

Tea Association's Freight Statement.

LONDON, January 4. It is understood that the Indian Tea Association is issuing a freight statement. The "Times" points out that Indian merchants have at present advantages over Ceylon owing to a fixed shipping rate agreement of five years duration which expires in September 1917. Present Indian freight is equivalent to halfpenny per pound and Ceylon ruling rate is eleven farthings while the market price of teas is approximately the same now. It is suggested that Indian merchants should agree to a freight increase of fifty shillings per ton measurement and there appears to be a general approval of the principle of some advance.

Applications for Bills & Telegraph Transfers.

The amount of applications for bills and telegraphic transfers on India to be received to 10th January will be a hundred and twenty lakhs. Prices for bills and deferred transfers will be 14 5/32 and for immediate transfers 14 1/4. Henceforth applications will be received only through approved institutions and firms and each will be at liberty to apply up to a specified amount. If the total applications exceed a hundred and twenty lakhs allotments will be made proportionately.

Protraction of Indian Litigation.

Suggested Remedy.

LONDON, January 4. In connection with protraction of Indian litigation, the "Times" strongly endorses the suggestion of a correspondent that the Indian High Courts should be given without delay powers similar to those of the English and Dominion Courts to constrain an appellant to prosecute his appeal diligently and also to prescribe a reasonable period in which the record must be transmitted to England.

A Leyland Liner Wrecked.

Crew Saved.

LONDON, January 4. The Leyland Liner "Nestorian" has become a total wreck in fog. The crew were saved.

Mentioned in Despatches.

Many I. A. Officers Commended.

LONDON, January 4. In a "Gazette" of seventy-two pages F. M. Sir Douglas Haig mentions a large number of officers and men for distinguished and gallant service and devotion to duty. They include many Indian Army officers, and notably Lieut-Generals Sir W. Birdwood and C. W. Jacob, Major-Generals G. De S. Barrow, Sir H. V. Cox, H. Haason, H. J. Macandrew, J. S. Saeer, and W. G. Walker.

Cereals for Game.

Prohibitory Order Expected.

LONDON, January 4. A drastic order is expected prohibiting the use of cereals to feed game. This will be a heavy blow to game preservation.

Unwrought Copper.

Minister of Munitions Action.

LONDON, January 4. The Minister of Munitions is taking over at current quotations all unwrought copper which is not contracted for.

German Prisoners For English

Farmers.

LAHORE, January 4. LONDON, January 3rd.—Mr. Prothero has wired to a farmer that all German prisoners skilled in agriculture will be secured for farmers. ("C. and M. Gazette.")

Railway Collision.

LONDON, January 4. Eleven persons were killed and forty three injured, in a collision last night between a train full of holiday makers and a light engine, between Edinburgh and Glasgow.

LONDON, January 4. Bank of England announces that issue of treasury bills is suspended.

GREECE

Situation Uncertain.

The King's Difficulty.

LONDON, January 4. Reuter wires from Athens that the situation is one of utmost uncertainty. The King is finding much difficulty in replying to the Allies' demands, owing to the attitude of the populace.

Entente Powers' Demand.

LAHORE, January 4. LONDON, January 3rd.—The Entente Powers address Greece as guaranteeing powers. They demand the removal of the commander of the fleet army corps unless the Government can show that some other officer was responsible for the orders of the 11th December. They insist that all artillery and maxims shall be sent to the Peloponnese. ("C. and M. Gazette.")

Declaration of War.

Against Entente Demanded.

LONDON, January 4. The Greek League of Reservists is attempting to excite feeling against the Entente by services of thanksgiving in provincial towns of Old Greece for the preservation of King Constantine from bombardment of the Allied fleet. The Royalist papers in Athens publish most violent attacks on the Entente, especially Britain. An immediate declaration of war against the Entente is even demanded; but an immense majority of Greeks are in favour of M. Venizelos and the Entente.

RUSSIA.

Notorious Monk Dead.

LONDON, January 4. PETROGRAD.—The body of the notorious monk Rasputin has been found on a bank of the Neva. The Monk Rasputin's end smacks of machiavellism. He exercised a malignant influence in Russian Society. Even at Court he was known to be a leading pro-German. According to Reuter's correspondent at Petrograd, three bullet wounds were found in Rasputin's head and chest. He was killed in the Petrograd house of one of the most

aristocratic families in Russia, after which the body was conveyed to the mouth of the Neva in a motor-car and dropped through ice. The names of those who took part in the deed are generally known. The whole of Russia breathes more freely at the removal of a man of baneful influence and notorious depravity who was universally execrated.

GERMANY.

The German Reserves.

Going to all Fronts.

LAHORE, January 4. LONDON, January 3rd. The "Daily Telegraph's" Rome correspondent quotes Swiss reports to the effect that the German reserves, particularly new classes, are going to all fronts in anticipation of a formidable Allied offensive. ("C. and M. Gazette.")

A Conference in Berlin.

LONDON, January 4. Presidents and Vice-Presidents of the Parliaments of enemy countries will meet in conference in Berlin on 19th January.

Affairs in Kiel.

Food Scarcity and Disturbances.

LAHORE, January 4. AMSTERDAM. The "Telegraph" publishes an interview with a neutral long resident in Kiel, who says there is great scarcity of food stuffs, and disturbances are frequent. Dissatisfied workmen are sent to the front. Submarine losses have been enormous.

Destruction of two Zeppelins.

LONDON, January 4. COPENHAGEN.—Two Zeppelins have been destroyed by fire in the shed at Tondern in Schleswig due to short circuit.

BULGARIA

Bulgaria's Work.

Premier's Statement in Sobranje.

LONDON, January 4. A telegram received in Amsterdam from Sofia says the Premier in the Sobranje declared that Bulgaria's work had been successfully concluded. He replied to criticisms of Bulgarians crossing the Danube, saying that all Austrian and German troops in Bulgaria were subject to the Bulgarian chief command.

EGYPT.

Turkish Atrocities in Medina.

ALLAHABAD, January 4. The "Pioneer's" Cairo correspondent writes:—A communique has been received here from Mecca to the effect that Amir Faisal, son of the Sheriff and Commander of the Arabian forces near Medina, has telegraphed to say that the Turks have redoubled their atrocities. They have hanged and crucified and employed every species of barbarity against the population. They have even gone so far as to impose hard labour on the remnants of the Awami tribe. The latter inhabit the vicinity of Medina, and although it did not join the Arab movement, nevertheless it was attacked by the Turks last July, when most of its able-bodied men were shot and its women assaulted. Lately, the Turks hanged three of the inhabitants of Medina, and they are forcing aged persons and children to proceed to the fighting lines.

Information has reached here, and has been allowed to appear in the local press, that the Germans and Austrians who were with the Turkish forces on our eastern frontier have been recalled to Constantinople, taking with them their heavy artillery and howitzers. The same information states that the Turks have withdrawn most of their stores and their wireless installation to Bir Baba. ("Pioneer.")

The El Arish Operations.

General Murray's Acknowledgment.

LONDON, January 4. CAIRO.—Replying to Sir Douglas Haig's telegram regarding the success of El Arish operations, General Murray says:—"We are most grateful for our big brother's congratulations."

AUSTRALIA

Immense Loss Due to Floods.

LONDON, January 4. BRISBANE.—Latest reports state that floods are extending to the whole interior of Queensland. Immense damage has been done. Numerous bridges have been destroyed and railways interrupted and there have been heavy losses among livestock.

SEA WAR FARE.

Torpedoing a Battleship Denied.

LONDON, January 4. The French Admiralty denies absolutely the German wireless report of the torpedoing of the battleship "Verite."

Britain and Mine Laying.

LONDON, January 4. AMSTERDAM.—The Dutch press accuses the German accusation regarding the British laying mines, and points out that no sane person will believe that Britain would lay mines on British sea routes where enemy ships are so rampant. Dutch papers, commenting on the naval estimates, show that no increase in the Dutch fleet is possible for some years.

TELEGRAMS.

Steamers Sunk.

LONDON, January 4.

The Steamers "Bayeraig" (British), "Britannic" and "Edik" (Norwegian) have been sunk.

A Transport Submarined.

LONDON, January 4.

Admiralty announces that the transport "Ivernia" was submerged during bad weather in the Mediterranean on Monday. Four military officers and 146 men are missing. The ship's casualties are not yet known but it is hoped that the only officers missing are the Surgeon and the Chief Engineer.

RUSSIAN FRONT.

A Big Battle Imminent.

LONDON, January 4.

The long stubborn retreat of the Russians to the Sereth line, stretching across lowlands on the threshold of Moldavia, is now virtually over. F.M. Falkenhayn's army is now approaching the Focseni-Bucovina bridgehead. These positions are the two main points on this fifty-mile line of fortifications. It seems clear that the two armies are on the eve of a big battle which will have important consequences.

Snow Deeper than a Man's Height.

LONDON, January 4.

A wireless Russian communique says:—We attacked heights on Rumanian front southward of Mount Botoch taking six hundred prisoners, three cannons, and sixteen machine guns.

LATER:—The communique says:—After artillery preparation we attacked Botoch heights and broke through stubborn resistance. We repulsed six persistent attacks in Botoch valley and surprised and annihilated a Bulgarian field post in Dobrudja.

Attacks at Matchin pressed back our detachments which have begun to withdraw towards Braila.

There are severe snowstorms on whole Caucasian front, snow being deeper than a man's height.

A False German Claim.

Enemy Attack Fung Back.

LONDON, January 4.

It is evident from a Russian communique that the German claim to have thrown back the Allies to the Braila bridgehead is inaccurate. The composite Danube army during the later phases of the campaign has lagged behind Falkenhayn's army, and the Russians have always been able to deal with it. The facts are that the Russians, in order to preserve an even front with the retreating army further west, retired voluntarily under cover of night to strong positions at the bridgehead. This movement was effected without pressure from the enemy.

The Germans also alleged that the bridgehead, which is from ten to twenty miles from the port itself, was being continually attacked. They are silent on the subject today because they have met with a reverse. They struck at the middle of the line but were flung back in disorder, and the enemy's lines are now about twelve miles from Braila.

The Russian communique speaks of British armoured cars tearing along Braila-Vizna road heavily punishing the enemy.

BRITISH FRONT.

THE BRITISH FRONT.

Improved Conditions.

Ebbing Morale of German Troops.

LAHORE, January 4.

LONDON, January 3rd.—Reuter's correspondent at Headquarters says:—Despite the unprecedented rainfall the condition of the British trenches is infinitely superior to that of a year ago. In some places ours are good, while those of the Germans are flooded and temporarily evacuated. Casualties in the last four weeks of 1916 were over double those during the same period of 1915 on an equal front, although recent activity had been greater. The German command is conscious of the ebbing morale and is distributing broadcast appeals to the patriotism of the troops. Nevertheless the British are deserting and surrendering with unexampled freedom, and a good many officers have lost their lives in trying to check this. ("C. and M. Gazette.")

Further British Progress.

LONDON, January 4.

An official statement from Mesopotamia says: In spite of heavy rains we made further progress on the right bank of the Tigris east and north-east of Kut-el-Arara.

FRENCH FRONT.

Allied Air Activity.

Some Results of the Y ar's Work.

LONDON, January 4.

PARIS.—The Allies during 1916 carried out 750 aerial bombardments, of which the French were responsible for 450 and the British for 180. From Saboteur 174 bombardments were effected. The French brought down 450 aeroplanes and forty balloons, and the British 250 aeroplanes and 27 balloons.

ITALIAN FRONT.

Italian Communique.

LONDON, January 4.

The Italian communique says:—Reciprocal artillery firing on the Carso plateau resulted in the destruction of enemy defences south west of Castagnavizza.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

DELHI.

War Cable to the Viceroy.

DELHI, January 4.

The following telegram, dated the 3rd instant, has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State:—

Artillery raiding activity took place on the British front. The enemy twice attacked the French at Auberive on the Snippe in Champagne but were driven back. Nothing important occurred in the Italian front.

A small German attack south of Pinsk was repulsed by the Russians. The German attack on the Moldavian frontier has extended further north, but the Russo-Rumanians, except at one point, have been able to keep the enemy back. The Russo-Rumanians have withdrawn to new positions in the region of Focseni and south-east as far as the Danube, but have beaten back the enemy attacks along the Buzen-Braila railway. The Russians, under pressure, retired on to the new line of defences at the Macin Bridgehead.

The Army in India.

C-in-C's Reply to King-Emperor's

Christmas Message.

SIMLA, January 4.

The following message from H. E. the Commander-in-Chief to the Private Secretary to H. M. the King Emperor is published:—

"Please express to his Majesty the King the respectful thanks of the Army in India for His Majesty's most gracious Christmas message which has been conveyed to the troops in the orders."

Plague Deaths.

DELHI, January 4.

The total plague mortality in India during the week ending the 30th December stood at 7,733 against 9,895 seizures. Bombay Presidency and Sind had 2,128 deaths, Madras Presidency 637 Bihar and Orissa 530, the United Provinces 1,104, the Punjab 30, Burma, 87, the Central Provinces 871, Mysore State 162, Hyderabad State 1,996, Central India 176, Rajputana 4 and N. W. F. Province 8.

CALCUTTA.

Lady Chelmsford Presides.

At Dufferin Fund Meeting.

CALCUTTA, January 4.

At a special meeting of the Dufferin Fund this afternoon H. E. Lady Chelmsford outlined the necessity for developing the work of the fund. Demands for medical attendance were increasing, the hospitals became out of date and needed attention or in some cases replacing and unless they made special effort to maintain the standard at which work was begun, there was danger lest the fund should decrease in value and efficiency. Her Excellency hoped in the near future to formulate a scheme to improve the present state of things and felt confident that she would receive very general support.

Bank of Bengal.

CALCUTTA, January 4.

The Bank of Bengal declares a half yearly dividend at the rate of 16 per cent., transfers five lakhs to the reserve fund, half a lakh to the pension fund, and carries forward Rs. 4,65,283. A further sum of thirteen lakhs has been transferred from the reserve fund to the special reserve for depreciation of securities, bringing the total to sixty-three lakhs and permitting the whole of the Bank's holding of 3½ per cent. rupee paper being written down to Rs. 75, its present market price.

PUNJAB.

A Police Constable on Duty Murdered.

LAHORE, January 4.

On the 29th December at 7 A. M. constable Chur Singh, treasury guard sentry at Raya in Sialkot District, was found dead in front of the treasury door his head being cut open. The man went on duty at midnight and should have been relieved at 3 p. m. but failed to awaken his relief. Treasury locks had not been tampered with and the constable's rifle and ammunition were untouched and it is assumed that the motive for murder was personal enmity.

Indian National Congress.

C. and M. G. Zettie's Comment.

LAHORE, January 4.

Referring to the recent sessions of the Indian National Congress and the All-India Moslem League held at Lucknow the "Civil and Military Gazette" in the course of a leading article writes: In the political gatherings of the Christmas holidays there had been rather more than less of the customary perfunctory oratory rather less than more balance and argument and foresighted statesmanship. The outstanding feature of these gatherings is that both the Congress and the Moslem League had been captured by the advanced section of Indian politicians and the voice of moderates is heard no more in the land. The natural consequence is that the programme of the two bodies, once so definitely opposed, are now practically identical. The paper adds: This is no doubt a proof that active politicians of either party had been able by a process of eliminating controversial matters to achieve an outward appearance of unity. There is no proof as recent events in the United Provinces show that the union will stand the test of conflicting interests, but while the delegates waxed eloquent and indignant over the Press Act regulations and the Defence of India Act interments it was the self-government millennium, that really stirred enthu-

siatism of the League and the Congress. Advanced politicians of India are so enamoured of the principle of counting noses in strictly limited numbers that they wish to see it carried further than it ever yet been carried in the most democratic countries of the west. The poor effete bureaucracy is to be swept away root and branch, civil services are to be subjected to the rule and authority of elected executive councils and legislative assemblies. These gentlemen calmly ignore the fact that India is the least democratic country in the world and what they are asking for is not a popular government but passing of all power into the hands of a small fraction of population by far the smallest that has ever wielded it in countries with representative systems. Neither Congress nor the League can claim to be really representative even of the educated classes. They represent only certain sections of those classes imbued with advanced political theories. They have no claim whatever to speak for the voiceless millions of India. We are with Indian politicians in holding that the ultimate goal of British Rule in this country is the establishment of self-government. We differ from them entirely as to the means by which that goal is to be attained and the time that must be taken to reach it. Indian politicians want to place the coping-stone before they have laid foundations. They are convinced that self-government can be successfully established by a stroke of pen. That is not the way in which representative institutions have been developed in the west."

A Dacoity in Rawalpindi District.

LAHORE, January 4.

On the night of 23rd December a dacoity was committed at the village of Kanait Khaili in Rawalpindi district. It appears that over a month before a goldsmith from Rawalpindi while touring in villages with the object of purchasing gold and silver trinkets saw at the house of Bhim Singh at Kanait Khaili a pearl necklace which excited his cupidity. He wished to purchase it, but a price could not be arranged. On the 23rd December this man was seen in the neighbourhood with five or six strangers and during the night the house of Bhim Singh was looted by a gang of about a dozen men. An alarm was not raised until the dacoits were leaving but the villagers then assembled and one of them Rajwan Jhewar very pluckily seized one of the dacoits and held on to him until help arrived. Other dacoits got away unmolested. The man arrested was a Rawalpindi goldsmith named Dault Rai and he subsequently mentioned eleven persons as having been concerned in the affair. Subsequently four Pathans and two Sikhs were arrested at Missa Kaswai and in all eleven men have been arrested. Four revolvers and 34 cartridges were taken from one Utam Singh or Kaipani and a large amount of property was recovered.

BOMBAY.

Maharaja's Suit Against

Secretary of State for India.

For Rs. 2,25,130.

POONA, January 4.

The suit filed by Shri Jagannath Wasudev Pandit, adopted son of late Maharaja, against the Secretary of State for India, the Comptroller of Poona and the Court of Wards, Poona, which was fixed for hearing before Mr. Percival District Judge, today has been adjourned to the 5th March. Messrs. G. M. Patwardhan and K. B. Naik, Pleaders, appeared for the plaintiff whose claim is for Rs. 2,25,130 and Khan Bahadur C. Datar, Poona Prosecutor for the defendant. Khan Bahadur Datar made an application for postponement of the hearing in order to enable the Government to prepare their defence. The plaintiff's counsel opposed this application on several grounds chief of which were that the defendants had already had sufficient time to enable them to prepare their statements as summonses were served on them long ago, that they were served with notices in order to enable them to make amendments, if they thought fit, before being implicated in a suit, but notwithstanding repeated applications by the plaintiff and the trustees appointed by the will of the plaintiff's father, requesting them to recognize his adoption as decided by the Privy Council on the 26th March 1915, they refused to comply with his request that the estate should be handed over and accounts be rendered to him; that delay in final disposal of the suit would involve the estate in serious loss as creditors to the estate are executing their decrees for large sums and putting it to sale and that too when sufficient income from the estate is in the hands of the Court of Wards to pay them out, that as the Court of Wards by notification in the Government Gazette of the 21st December 1915, declares their withdrawal from superintendence of the estate there is no reason why they should apply for time. But the Court allowed two months time and recommended that the defendants should try and hasten preparation of their statements.

Bombay Bank's Profit.

BOMBAY, January 5.

The following is the memorandum of the Bank of Bombay's profit for the half year ended on the 31st December 1916:—

	Total profits, Rs. 15,40,634-1-9 are applied as follows:—
To dividend at the rate of 13 percent	Rs. As. Ps.
per annum, free from income tax	6,50,000 0 0
Bonus at the rate of 2 per cent	
per annum, free from income tax	1,00,000 0 0
Transferred to the credit of the	
Government and other securities	
on account of depreciation.	4,00,000 0 0
Carried forward.	3,90,634 1 9
Total Rs.	15,40,634 1 9

LATEST TELEGRAMS.

LAHORE, January 5.

LONDON, January 3rd.—A Telegram says that the Germans are feverishly entrenching along the Dutch German frontier.

The American United Press Association states that, pro-Allies in Washington say that King Alfonso's refusal to support President Wilson places Spain in the position of ultimate mediator, an opportunity which Mr. Wilson forfeited by appealing to her to back up the German plea.—"C. and M. Gazette cable."

భాషా సేవ.

[దగ్గరాల వేంకటసుబ్బయ్యగారు.]

జనసముదాయము పరస్పర మనోగతాభిప్రాయముల వ్యక్తీకరింపుకొనుట కేర్పాటు గావించబడి, వచోరూపమున పరిణమించు వ్యక్తమామూయమే, భాషయని వ్యవహరింప బడుచున్నది. మానవులు మున్ను, పుష్కములమాడ్కి భావ లేకములేక చరించుచున్నప్పుడు, పలుకుట, వ్రాయుట, యన నేమో యెరుంగకున్నప్పుడు, అభినయరూపముగ స్వల్పభావము గల్గియున్నప్పుడు, వారి గల్గినతత్వల క్రమక్రమముగ విక సింపంచేసి సంస్కరించి, సుఖము, నుఖము, యుక్తము, ఆ యుక్తము, అను విషయవివక్షణశక్తి సంపదించేసి నిజ మైన మానవస్వరూపమున బహిర్గతపఱచి మనల నేటికి మాత నోజ్జీవ సాధనప్రపంచమగు కేంద్రస్థాన మలంకరింపజేసిన మహాపాతాళిమౌఖ్యభాషయను, నవమానములు మోచి, కని, పెంచుచు, క్రమశీతలే, సుఖోభిత శీవితచరిత్రులఁ గావించు జననీమతల్లియందు బలె, నిర్వాణ్య గౌరవభావమును, వినివృత్తల పూజావిధానములను గల్గియుండుట భక్తములలోఁ బరమ భక్తమైయున్నది. బాహ్య ప్రపంచమునేగాక గుప్త ప్రపంచ పద్ధతులఁ బ్రసిద్ధపరచున దేది? ప్రకృతాచారములనేగాక సనాతన భక్తములను, పవిత్ర జీవితాదర్శములను, నారాధ మొనర్చున దేది? మనపూర్వుల మహత్తరబుద్ధితైద్రస్థి నేగాక, ప్రాచీన భారత నవ్యాభ్యుదయశిథిని ప్రబోధించునదే? మనము నోరెత్తి మ్రోగింపటకు ముఖ్యమేది? అన్నిటికి మూలసూత్రము మాతృభాషయే. ఉద్గుహలతోనుండి, యేభాషాసము నాస్వా దించుచున్నామో, నైశిత్యతమండి, యే భాషాశబ్దముల నాక ర్ణింపుచున్నామో, వయసునచ్చిన కొలది యే భాషామూల మున భావములను, చక్కని చిల్క-పల్కలతో బుల్కుచు తల్లి కానందమును గూర్చుచున్నామో, అదియే తల్లివాస. బాల్యమునందుండియు, పెక్కురీతుల మన జీవితమునకు, శే యూతనిచ్చుచు, స్వయమయ సారస్వాస్వతమును మురిడి, కల్పనృత్యముమాడ్కి కామిత్యాస్థి నొకప్పు మాతృభాష యన్న కోతపడుచుండభాగ్యుల జన్మకాల్పనా? తల్లిబుణము దీర్చు కొనుట కొడుకా? అట్టి కృత్యమును, మాతృభాషా పాపహాసమున బడి ముగ్ధులకునా?

పుత్రుడైవాడు మాతృదేవతయొక్క ప్రేమా ప్రసార మునై, పాపాచరించుములఁబూజించి భవ్యుడగుటకు, మారు ఆమెను మంచునకేని సత్కరింపక, మానుకాల్ల ముసలి యని కష్ట సుఖముల విచారింపక, ఈ పితాచ మెప్పుడు వదలునా యని నిరీక్షించువా రెందరు లేరు? అట్టి వాండ్రెంత భవనంప న్నులైతను, ఎన్ని గుణములున్నను, పరులమానణకు పాల్పడ కుండురా? అట్లే స్వభాషాసేవ గావించక, సభలందు దేశభాషా మూలమున నుపన్యాస మొనరిననే, ఆత్మగౌరవహీన మనియు; తనదగ్గము బహిర్గతము కాదనియు, ప్ర మించు దేశీ యమును పరభాషా పండితుడైనను, కొందరిచే నెర నిందింప బడ గలకు. తల్లి దాండికచిహ్నములు లేకున్న పుత్రుని ప్రేమిం చదా? పిచ్చివాడని తలచునా? మన మాతృభాషయగు ఆంధ్ర భాషాకన్య ప్రసవమయన కవిత్వమయనా, అసదృశకవితా సుధారసమును, జుట్టుజారి, నాననోరున, కేతన పోతనాదుల వాక్యానుగమన లేకరిల్లి, శ్రీ కృష్ణరాయ గాత్రేయని రావలంబనమున పెంపొంది, మధ్యభక్త్య కొన్ని యాకస్మికా నాకోగ్యములకు జిక్కి స్రుక్కి నేటికి, ఆంధ్రోద్యమము, ఆంధ్ర జాతియ కళాశాల, ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రచారము, ఆంధ్ర గ్రంథాలయ వ్యాసనామలచే మేల్కొల్పి, ఆంధ్ర మహా జనుల నుజ్జూత లొగించుచున్న, ఆ నవశక్తిప్రవాసముచే సునాలం కార శోభితయై చూపల రంజింప జేయు చున్నది. దేశభి వృద్ధి దేశభాషావ్యవహారమును బట్టి ప్రజ్వలిగలను. స్వకాగ్య ములకంటె మాతృభాషాసేవ, అత్యంత పవిత్రవంతము. విద్యా ధికులు, తమ లేఖనీప్రభావమును ప్రకటించవలయును. ప్రక టించిన గ్రంథాదులను దేశీయు లాదరించుచు ప్రోత్సాహ కర్తలుగ నుండ వలయును. పరభాషయందు పరిజ్ఞానము గడిం పఁబ్రయత్నించుట, ఏటి, కెదురెదుటవంటిది యగును. ఎంత ప్రతిభావంతోడగు విద్యాధియు, పిల్లవాడు, ఓసమానుండి నేర్చుకొని, అక్షరముల కూడబల్కుకొనుచు, ఎంత కష్టము తో పుస్తకము చదవ నేర్చుచున్నాడో, అట్లే తన కిదివరకున్న శక్తిని దిగమడిచిపెట్టి పరల మొట్టమొదటికి రావలసినయ్యు ను అంతయు క్రొత్తయగుటచే, అహోరాత్రములు నిద్రావార ములు లేక బండవర్ణన వేయుటచే, కాక నెత్తికెక్క, కరీరము కు

స్కింపుబుద్ధి నుండగింప, చివకుచావునప్పు, ఫలితము నున్నచు గును. ఇన్నిటికోర్కీ తగుకాదు. పుష్టి గలవాడు, పట్టుపట్టి బండ చువు చదివిన, కొంతవరకు ఫలమందు కారయ్యును. ఆక్లాం తినే, ఆపాత్రమనే, ఆపత్తికర్తలనే మాతృభాషావ్యాసమును వినియోగించిన, అంతకు పరిమందు లాభ మందవచ్చును. అయితే, స్వభాషా కభ్యాస మొనర్చుటవలన, ప్రకృతికాత్మ భావ ముండునునా? రాజ్యాంగవిషయ మర్హత మునహిల్లు నా? పట్టపకర్షినినను లభించునా? ఏమి ప్రయోజనము? అవును. ఇరవై యు సంవత్సరములే. మనగతి ముందు గొయ్యి వెరుకముయ్య యున్నప్పుడి? పరులగృహ మున్నదని స్పష్టప నమును బాగు చేసికొన కాజన్యాసము పరులపంచలజీవించుట మంచిమా? పురుషకర్ణమా? నురుగునో వరవాలుగానా?

దేశభాషా ప్రాముఖ్యమున గంపించిన విద్యాధికు లెందరు కళాశాలలందు దేశభాషలవ్యాసా విద్యగవలసిన దని ప్రస్తుతమువారిని గట్టిపట్టుబట్టి వైద్యసాహసమునో శేల యాకుగనాడెమ? మనమనగడను ముఖ్యులయగు, ఈ ప్రాథ నమ వ్యక్తీకరింపుటకు జంతుగొంపలే? మనము చక్కని దెబ్బ కొన్నచో ప్రభువులుమాత్రము స్వతంత్రుల! పాడిమా? ఇది వరకు వెన్నెన్నె పక్షులు నాటితేలేన, అండ్లవిద్యారంతు లంద రేమి చేయుచున్నా? గొర్రెదబోవుచున్నా? ఏల ఆంధ్ర సాంస్కృ త్యమందలి, ప్రకృతి కాత్మ్యులను, గాత్రము గ్రంథములను, సకలార్థగ్రంథములను, ఆంధ్రీకరింపరానా? ఆంధ్రభాషాసేవ గావించరానా? ఆంధ్రుల కృష్ణారవ సామ్రాజ్యగానా? రెండుకోట్లార్థముల నెరకో పరిమించరా? ఆంధ్రదేశము గొప్పవోయినదా? మాతృభాషా సేవకంటె మునుపులకు, విద్యాధికులకు విద్యుత్తవ్య మేమున్నది? విద్యసేవ్యులకి పాల్పనాటికేనా? అంతేకో శృష్టినికలసికేనా? సిగ్గు సిగ్గు మన పాల్పనాటికేయును. సోదరి తనమును అజాగ్ర తను జూచి, యాంధ్రభాషాసేవ ఎట్లు నిలపించుచున్నో నాదితా? దూషించుచుంటిని కనుక వహించరా? సంస్కృత కొందులకు శుద్ధ క్రొత్తములు కొందరు, తమకే స్వకాత్మములు దెలియునని విజ్ఞప్తిపరు. దేశోద్ధార కములగు పత్రికలను, చలీనగ్రంథములను పరిచాసించుచున్నా రు. వారిమాటకేమి లేదు? ఆంధ్రవిద్యారంతులలో నుజ్జీకొం దరు, మన ప్రాచీనగ్రంథములను పుక్కిటిపురాణములనియు నమ్మకగని గాధలనియు మిక్కిలి వెక్కిరించుచున్నాడు, ఇదెంతయు దేశావ్యవహరము. ఆసదృగ్రంథములందలి మా లాగముల దెలిసికొనేకే, పాశ్చాత్యవార సంయోగముచే మనజాతీయ భక్తముల నుంటగలుపుచున్నాడు. పుస్తకములు విరుద్ధకర్తనా బద్ధములైతను, పదసూక్తకణములేక, నీతి సూత్రముల స్వీకరించుటకేని తప్పుక జనువలయును. భావ ములు వెల్లువై, గంభీరులపొంగ, జీవకళ యుజ్జితపద చక్కని చిత్రించిన పూర్వపుట గ్రంథములు సామాన్యముల! సుహాను భావులవృత్తవృత్తు జరింపుచు, ఆయాకాలముల బట్టియు ప్రజల యభిరుచులబట్టియు, రాజుల వాంఛితములబట్టియు, పుస్తకముల రచింపుచుండురు. వ్యాస, కాళిదాసాదులు గీర్వాణ సారస్వతమును, నన్నయారు లాంధ్రసారస్వతమును న ముగ్ధులించిరి. వారి గ్రంథముల జదివి, లెన్ములమున కృతోజ్ఞ తను వెల్లడింపవలసి యున్నది. ఆధునికులలో గొంద రేవోనా ల్లు పాడిపాడి ముక్కులనేర్చి నవలారచన ముగ్ధులించుటచే నానాటికి నవలశబ్దము కష్టకళాన నగుచున్నది. చేతిగాని పనికి లూతుట చేతులార నుప్పవెచ్చి కొనుటయే. దేశభాషా సునన్యమందు ప్రతిరాష్ట్రీవాసులునుచుకలొనియున్నాడు. సగృదేతములవారున, స్వ ఖండములవారు, దేశభాషా సే ప్రాణసమానముగ భావించి, ఎంతమో మరుతకల్గి యున్నాడు. ఏభాషయందే క్రొత్త పుస్తకము వెలువడునోయని కన్నుచేస చు కొనియుండి వెంటనే స్వభాషలోనికి పరివర్తన మొనర్చు కొనుచున్నాడు. విజ్ఞానమునకై ఆంధ్రీకరణమునకై వెక్కి భాషల నేర్చుచు, ఆంధ్రభాషాభివృద్ధి సోకన్న కనముల కంక ణముధరించి మీ భావినంతటి ముగ్ధులంప వేడుచున్నాను.

పాక శాస్త్రము

611 (మూడవ కూర్పు.)
కంది సుబ్బారాయ విరచితము.
ఇది ప్రతిష్ఠితమున వాలికయు నవశ్యము పరిపంపదగి నది. దీర్ఘరసాజనము గుఱించి యనేకులు పెద్దగురువులు సదభిప్రాయ మిచ్చియున్నారు. 260 పుటలుగలది.
వెల మిక్కిలి సరసము. రూ. 1-4-0 మాత్రమే
గ్రంథము దొరకు స్థలము:— కే. సుబ్బారావు,
వెం. 67, వెద్దేపిడి, తిరుపతి క్షేత్రం, మదరాసు

పత్రికా పాఠకులకు విన్నవము.

నాలామిసి మురబ్బా డబ్బా 1-కి 1-0-0
అని చేతివారపాటున వేయబడినది. దాని అస్సలు ఖరీదు డబ్బా 1-కిరూ 2-0-0. ఈసంగతి ఎల్లరును తెలిసికొన వేయమన్నాము.

జీ॥ మన్నాలాల్, బెంగుళూరు సిటీ.

కూర్కామల, పువ్వుల విత్తురు.

పండ్లచెట్ల మొక్కలు, సంపంగి, గోళా మొదలగు నుం క్కలు మా వద్ద దొరుకును. కాకలసి నాటికి ఇచ్చేము కన్నవేము కల పుస్తకము సరకా ప్రాంతము పంపించువానికి సమయము. చిలాసము:— యు. ఓబళప్ప అండు బ్రహ్మపు.

588 బసవనగుడి, బెంగుళూరు సిటీ.

ఇందుమతీ పరిణయము.

కవీంద్రాధికృతాంధ్రకావ్యము గు. 0-10-0
అస్సాగారు యశస్వింక్రొత్త గును
సంస్కృతాలంకారకావ్యము గు. 2-0-0
నైరంజిని ఏకకాలమున గోనువిద్యాధులకును, పుస్తక భాండాగారములకును, గయువెల. ఈక్రొత్తపుస్తకముమాత్రమే.
మేనేజరు, ముసునూరు యశ్చేటూ

628 నూచిను, కృష్ణాజిల్లా.

ప్రాచీన గల బొమ్మలు

బయనోక్త్రులు - ఫిలుము - డేరాలు - న్యాగుదీప ములు - బామ్మలకాల్లులు - గాడి పుస్తకములు ఇక్కియించె దము. క్యాటలారు కాకలెనా? (592)

వి. ఈశ్వరప్ప అండు సర్దు, విశాఖపట్టణము.

రసభస్మము	తులం 1-కి	0-10-0
బాలాశృతము	సీసా 1-కి	0-12-0
మండుకు నూనె	సీసా 1-కి	0-6-0

అచ్చుతాంబసం డిసో, 7, కంబుకెట్టిరీఫి, మద్రాసు.

యోగన సుందరీనామల కథలు	2-0-0
చంద్రరేఖ, పుష్పలీలానతి, నవల 1-కి	0-8-0
సంగీత కథాంశ్రవము	1-1-0
గావిద్యా విశోధిని	1-8-0

523 "విద్యారంభి", 87 రామస్వామిరీఫి, మద్రాసు.

సి. గోపాలనాయకర్, బేసిక్ ఫౌండ్రీ

మద్రాసులో 40 సంవత్సరములకు వైగా స్థాపించబడి యిది. వీరలు ఇంజనీయర్లు యంత్రములను తయారుచేయు వారు ఆయింకా ఫౌండర్లు గాన మీకేమి కావలయునని నను వీరికె తప్పక వ్రాయును 557

బంగారు పతకములను
మద్రాసులోను కలకత్తాలోను ఆయు
ర్వేదీ యాషధ ప్రసర్పకములయందు కచ్చి.

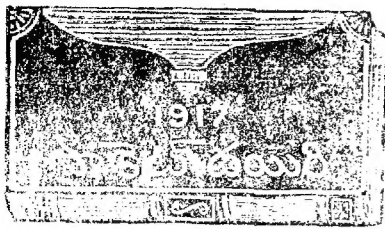
జాండూ ఫార్మసూటికల్
వరుణ్య

లేహ్యములు, బిల్లులు, మాత్రలు మొద
లగునవి యన్నియు శాస్త్రీక ప్రకారంబున
నిర్ణయించుచు. వెలపట్టిక కై వ్రాయును
ఒకసారి చూచిన సంగతి తెలియును.

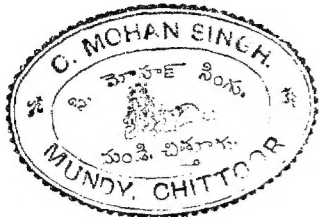
వ్యవహారములన్నియు నాంగ్లేయ భాష
లో జరుపవలయును.

చెన్నపురిలోను చెన్నపురి బాబుభాని
లోను ఏజెంట్లు కావలయును.

The Zandu Pharmaceutical Works
388 The Ayurvedic Pharmacists,
Elphinstone Road, Bombay, 19.

పాకెట్
డయిరి
యినాం

రబ్బరు స్టాంపులు ఏభావలోగాని ఏమాదిరిగాని ధర
రూ 2-0-0. 1917 వ సంవత్సరం జనవరి నెల 31 వ తేదిలోపల
రబ్బరు స్టాంపు అడ్డగు చేయువారికి వైకనిన డైరీయినాం. 1917
వ సంవత్సరం క్యాంబండ్లకు వలయువారు అధికారావృత్తి స్టాంపు
పంపవలెను. పూర్వాక్షాటాగు వ్రాసి తెప్పించుకోవచ్చును.
588

పి. యాక. సింహం అందు కో
119. ఆవియప్పనాయుని వీధి, మద్రాసు.

కల్యాణి - ప్రతితుండు
ఇది షేక్స్పియర్ గ్రంథం ఇంగ్లీషు మహాకవి నాటకము ననుసరించి
తేట తెలుగున శ్రీలక్ష్మణుడు బాలుగతును తెలియు నట్లు రచింపఁ
బడినది. ఇతర భాషాకవుల రచనా చతుర్త్తాగములు, మన
తెలుగువారికి తెలుపవలయునని ప్రారంభించిన వానిలో నది
మొదటిది. దీని కథాసంవిధానమును సాక్షాత్ చమత్కారమును
చదువున అర్థమగును. కల్యాణి ఆ 1. ప్రతితుండు

ధైర్య కవచము
మనజానకుల గల పాఠము గుణములలో ధైర్యము
ప్రధానము. ధైర్యమునగా ఆపదలయందు మనస్సు చలించ
కుండుట. మనజానకు ధరింపదగిన యన్ని కవచములును అష్ట
శత్రువులచే భేదించదగినవి. ఈ ధైర్య మనెడి కవచము
యష్ట శత్రువులకు అభేద్యము. ఈ ధైర్యమును ప్రతిపాదించు
చుటకై "అన్యత్రాభిన్నతే గాంగే మాతే అన్యత్రాచ హనా
కుటః" అనెడి జీ శ్లోకముండైన భీష్మునియొక్క చరితము
నతి ముఖ్యమైనది తెలిపియున్నది. కల 6 అబాలు.
ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అండ్ కో,
ఆనందముద్రాలయము, చుర్రా

అమృతాంజనము
అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము
చూచి డబ్బితో ననా సీసా 1-కి వెల 0-8-0
తలనొప్పుల మాన్పును.
వాయువుపోట పోగొట్టును
పార్శ్వపు నొప్పుల
భారదోలును.
సువాసనగలిగి యుండును.
ప్రతియుండు ముండదగినది.
వనమూలికలచే హిందూ దేశ మందు
తయారుచేయబడు మంచిమందు.
అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి అండ్ మద్రాస్.

సాధాపీడితులకు వరము: ఐనాడిక నహితమైన డా॥ పి. డి.
సావంతుని వనోపధిసారసపరిల్లా
అన్ని రకపు రక్తమువలన జనించుబాధ్యములకు కిరీటమువంటి మందు. మరుపులను, మచ్చలను గండములను
పుండ్లను, ప్రాణిసోపులను అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.
మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి (28)
ఏనావధిసారసపరిల్లా గుణ మిచ్చుట నిస్సంశయము, సహజమైనను మధ్యవచ్చినను అన్ని విధములైన రోగములను
పోగొట్టును. శరీరమునందలి కాచినదోషములను, మలబద్ధమును కాశసంబంధమును నొప్పులను పోగొట్టి రక్తమును
శుభ్రపరచును. శరీరావరోగమును గలుగ జేయును. 16 రోజులకు మందులకు 4 బొమ్మల బుట్టిలో అమృతమును.
ప్రాప్తిరు:— పి. డి. సావంత్ 144 ఫననవాడి నెం 2 బొంబాయి
Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi, No. 144 No 2 BOMBAY.

ఆంధ్ర సర్వకళాశాల-విద్యా ప్రవృత్తి.
ఇది శ్రీయుక్తి కట్టకుంచి గామలింగారెడ్డి గారిచే
వ్రాయబడినది. వెల 0-4-0 పోస్టేజీ ప్రశ్నకము.
ఆంధ్ర సత్రికా కార్యాలయము, 6 తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు.

TOJANA FAIR FOOD.
టా జా నా. (కేశాహారము) 593
మీ లకు వెండ్రుకలు, విలకగల భూషణములకన్నను విలకవైది వెండ్రుకలుగలగాన, పొడవుగను నుండుట ప్రస్తుత
నరదుగన న్నది. ఇవి రాతిపావులకు ఆనేక కారణములవలన గాన రోగిగ న్నవై ఈ టాజానాను ప్రతి
దినము సాగుముకొనెయెడల తెల్లని వెండ్రుకలు నలువై మిక్కిలి తెరిగి రచణీయముగా నుండును. వెండ్రు
కల యభ్యుద్ధికి కాకలిన రక్తమును శుద్ధిచేసి వెండ్రుకలు రాతిపావుల నాపును. చుండలను మానవును.
2 ట్రైలెట వెండ్రుకలను అతి స్వీకృతముగా పట్టించును. ఈ టాజానా ఆనే కిలకాహారమును ఇంగ్లీషువారు
మొదట కనుకొని ఇప్పుడు ప్రజలకు సాహాయ్యము చేయించునారు. పురుగులను జంపి కుడువలెను పుష్టి
జేయును. వెండ్రుకలు పగులుట మొదలగునవి మిక్కిలి స్వచ్ఛకాలములో తృప్తిగా కుడువగలదు. కిరీట
మను బోలు కిరీటంజము తగ్గెనని విచారపడకకర్తెడు. ఏ మాంతులుగాని యావదశలో వృద్ధియ్యము
పొందకకర్తెడు. తన కిగవడుము టాజానాకలపయోగించి తన యావదమును కాపాడుకొందురుగాక.
ఇందులో క్రొవ్వకలయొడలేదు. ఏ కెమిక్సల్స్ వైదను పరిశోధించి కో వచ్చును. దంభముకై తేనిపోని
కర్మలచేసి ప్రకటించు తెలుములకొని మోహపాదకు. ఇది ఇంగ్లాండు లో కేయి లెగలకయే తయారుకాబడినది తలనొప్పి
మొదలగు రోగిగములను పోగొట్టును. శ్రీ పురుషులకు ప్రాణహాని వైన వెండ్రుకలకు ఈ టాజానామించినది వేటో
కటి దోషియనులేదని నొక్కి చెప్పవలెను. ఆనేకములైన యోగ్యతా పుత్రము లాదించి పరీక్షించిచూచిన తెలియను. నేల
కొలది పిక్రయము. మా వందను పేము మిక్కిలి కొనియాడుట ప్రశస్తమ గాదని యాంకితితో విరమించినారము. ఇవి రెండు
విధములగు నుంచబడును. పురుషులకు ఒకటి శ్రీలకు వేరొకటి. ఏ కెమిక్సల్స్ దగ్గరైనానే ఈ దిగువ దొలకు దొరకును.
భార్య.— 5 బొమ్మలు సీసా 1-12-0. 10 బొమ్మలు చల్లూరేనానితో 2-12-0
దేశము మెత్తముగ తీసికొని వానికి వేరెధికలు. జే. న. శైలంధర కంపెనీ, 19, శివకామలైవీచ్, మద్రాస్.

కుంకుమపువ్వు
స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు
మావద్దదొరకును. కొనువారు సూర్యమార్కును
గమనింపుడు. కరస్పాక్ డెన్సు మొదలగునవి
ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—
ఎస్. నారాయణ అండు కంపెనీ,
(53) 21. హమ్మంవీధి, బొంబాయి.

గ్యాలీన్ మోటారు పాఠశాల.
మోటారుబండ్లు నడుపుటకు, వాటిని భాగచేయ
గలుగుటకు తిరిపీయరు చిచ్చుటకు మోటారుబండ్లు ఎట్లు
నడుచునో ఏమే భాగములు ఏమేపనులచేయునో అవి చెడి
పోయినపుడు స్వల్పముగా చేయు రిపేరులను యాయంకముల
నెల్ల అభ్యాసపూర్వకముగా ఈ పాఠశాలలో, యూరోపియన్
వొరకల్ల నేర్పించబడును. ఇది రెండుమాసములలో నేర్పించి
గర్వ మెంటు వారివద్దకుంచి తెచ్చు యిప్పించిపంపబడును.
అంగులకు ఫీసు 60 రూపాయలు కట్టవలయును.
తిరిగి స్థానము ఫీబ్రవరి నెల 1 వ తేది నుండి ప్రారంభ
మగును. స్థానము చేరదలచినవిద్యార్థులు ఈ నెల 30 వ తేదిని
గాని అంతకు ముందుగాని దరఖాస్తు చేసికోవలయును
పాఠశాల విద్యార్థులు కోరినవో నివసించుటకు తావొసంగ
బడును. ఈ క్రింద నుదాహరించువారికి వ్రాసికోనును.
(41) గ్యాలీ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.
Galley & Co., 149, Broadway Madras
Telegraphic Address:— "GALY" Madras.

అమృతాంజనము డిపోవారి దివ్యోపధములు.			
రు.ప.		రు.ప.	
జంతచూర్ణము పండ్లుతోముటకు	... 0-2	తామర తైలము; తామర, తీటకు	... 0-4
పిచ్చినాయనము మూత్రము అశ్మమునకు	... 1-4	కప్పుకు తైలము డబ్బి 1-కి	... 0-4
దొంగళులతో పండ్లుతోముటకు	... 0-8	సురతిగ్రాహకము సీసా 1-కి	... 1-0
వజ్రగుళికలు ధాతుపుష్టికి	... 1-0	కవహరి కీతగట్టు దగ్గులకు	... 1-4
వజ్రహరి వజ్రములకు సీసా 1-కి	... 0-12	కవహరిచూర్ణము దిగ్గు, శిబ్బసములకుడబ్బి 1-కి	0-8
మూలశిలకు తైలము డబ్బి 1-కి	... 0-12	వాయువుపోట్లకు మందు	... 1-0
శేంఠండు తేలుకాటుకు సీసా 1-కి	... 0-8	గుండర్తితైలము, ముఖకాంతికి	... 0-8
అమృతాంజనము కంకినాగ్గులకు	... 0-4	పగళ్ళకు తైలము కింకళుళ్ళకు	... 0-6
కలగామూలము వాంఠిభేదలకు	... 0-6	కళ్ళమూలమో చెవిపోటుకు	... 0-6
గజ్జిక తైలము గజ్జిచీడలకు డబ్బి 1-కి	... 0-8	జులూరి మూత్రము మలబద్ధమునకు	... 0-8
వామికిరూపము సీసా 1-కి	... 0-6	జంతువాతిహరి ఎముకలకు	... 0-8
తేలకు నుండు సీసా 1-కి	... 0-4	కుసుమారి మూత్రము, కుసుమవ్యాధులకు	... 1-0

హమ్మంపువ్వు వేలు. అమృతాంజనము డిపో, మద్రాసు అండు బొంబాయి.